

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"

Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION OF AMERICA
[Incorporated April 23, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"

Išleista kas Pėnnyėia. Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALIZSTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Nr. 34.

Philadelphia, Pa.,

Rugpjūčio (August), 1911 m.

Metas VII

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER, OCTOBER 3, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS.

Casum Videns Štos šalies valdytojai.....	405
Žymontas Svetima liga.....	406
P. Kovas Iš kur imasi pelnas.....	407
L.F. d' M.-R. Socjalizmo trupiniai.....	407
APŽVALGA.....	408
AMERIKA.....	409
UŽSIENIS.....	410
DARBININKŲ GYVENIMAS.....	411
KORESPONDENCIJOS.....	411
MOTERŲ SKYRIUS:	
Iš moterų judėjimo.....	412
Moteris senovėje.....	412
Strazdas Apšviestunai (eilės).....	414
BELETRISTIKA.	
Pan Stasiulewicz Nauji apaštalai.....	414
SAJUNGOS REIKALAI.....	415

THE LITHUANIAN
WEEKLY

"KOVA"

PUBLISHED EVERY
FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse svietc	
One year	\$2.00	Vieniems metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50
ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.		APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.	

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Telefonas, Keystone, Main 2958.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perato Revoliucijos gimimo momentą: sukylimą liaudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisilintimu 20c., daugiau imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodama todėl taip pigiai, kad norime praplauti tarpe darbininkų klases revoliucijoniskas mintis.
- Norintieji turēt šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją.

Platinti 'Kova' - pelnas

NEABEJOJAME, kad kiekvienas draugas, prigulintis prie Lietuvių Socjalistų Sajungos, tos vienintelės lietuvių darbininkų organizacijos Amerikoje, kuri pasiskyrė sau už tikslą skleisti į skriaudžiamų darbininkų minią socjalizmo idėją ir nori koku nors būdu prisidėti prie to prakilnaus, idėališko ir daug pasišventimo reikalaujančio darbo.

Skleisti socjalizmo idėją galima įvairiais budais. Bet parankiausiai yra — platinant «K O V A». Dabar, kuomet

«K O V A» — drąsiai galima sakyti — pilnai atsako savo tikslui, butina pereiga kiekvieno sajungiečio yra platinti ją.

Tam atsirado puiki proga. Pagal nutarimą P. K-to, «KOVOS» administracija išleido tam tikras Prenumeratos Kortas. Tos kortos parduodamos kiekviena po 25 c. Bet platinimui pirkti reikia nemažiau kaip už \$1,00, o už tai gaunama penkias kortas. Tokiu būdu platintojas pelno 25 centus. Už vieną prenumeratos kortą «KOVA» siunčiama šešias sancailes.

Panašiai platina savo laikraščius ir kitų tautų socjalistiškos organizacijos. Tai kodėl gi ir mes negalime panašiai daryti? Toks darbas atneš daug naudos Lietuvių Socjalistų Sajungai, mums patiems ir liaudžiai. Bandykim pasidarbuoti. Draugai! Nuoširdžiai kviečia Jus «KOVOS» administracija, vardan mūsų prakilnaus ir didelio darbo, tuojau užsisakyti Prenumeratos Kortas ir progai pasitaikius, pardavinėti ir platinti «KOVA», o sykiu ir socjalizmo idėją.

"KOVA", 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

KOVOS Agentai.

J. BUKANTIS, 77a Endicot st., Boston, Mass.
 K. DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
 A. L. REIKAS, 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
 A. J. NERIS, Box 195, Easton, Pa.

**LIETUVIŲ SOCJALISTŲ SAJUNGOS ISLEISTOS
 KNYGOS, KURIAS KIKVIENAS SAJUNGIETIS
 BUTINAI TURĖTŲ PERSKAITYT IR PLATINT.**

1. Politiškas minių straikas 8c.
 2. Kūdikių vergija «laisvoje» Amerikoje 5c.
 3. Kovotojų Giesmės 15c.
 4. Priėkus Engels 15c.
 5. Moters ir politika 15c.
 6. Kunigai, bedieviai ir socijaldemokratai 10c.
 7. Darbininkų spauda ir jos priežastis 10c.
 8. Valstybė ir socijalizmas 10c.
 9. Ateities surėdymas 15c.
 10. «Trimitas» (dar spaudoje) 75c.
 11. Darbininko sveikata 10c.
 12. Socijaldemokratų mokslo pamatai 20c.
 13. Prasikaltimai ir Prasikalteliai 10c.
- Netikėtai, 3-jų veiksmų komedija 10c.

APART ČIA PAMINĖTŲ KNYGŲ «KOVOS» ADMINISTACIJOJE — KNYGŲ SANKROVOJE GALIMA GAUTI VISAS KITAS KNYGAS, KOKIOS TIK YRA IŠLESTOS LIETUVIŲ KALBOJE.

“K O V A”

1815 E. MOYAMENSING AVE., PHILADELPHIA, PA.

Dr. KOLER, LIETUVIS GYDYTOJAS

Yra tai vienatinis gydytojas Pittsburge, diplomuotas Varšavoje, kuris turi suvirš 15 metų išbandymo gydyme visokių ligų. Išgydo visokias ligas, nepaisant iš kokios priežasties paeina, kaip tai: Naktinius Tročijimus Sėklos, Syfilio, Triperio, Vyriskos pajiegos, taipgi gydo Savvališkas ligas. Jojo speciallškumas yra gydymas užsenėjusias ligas Nervų, Reumatizmo, Plaučių uždegimo, Nupuolės silpnybės ir Kraujo nubėgimą Užsenėjusias ligas kad ir nuo tėvų paeinančias. Per laiškus negyda.

Dr. KOLER 638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
 Adinos: nuo 9 iki 5 vakare. Nedėlioj nuo 9 iki 4 p.p.

**PARANKIAUSIAS DARBO
 ŽMONEMS LAIKRAŠTIS**

“RANKPELNIS”

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas 2 savaiti. “RANKPELNIS” stovėdamas ant darbininkų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinlas apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose. “RANKPELNyje” tilpsta apart žinių ir moksliski straipsniai, apysakos, statistikos ir t. t. In šitą skyrių rašo įzymesnejele Europos lietuvų rašėjai. “RANKPELNIO” kaina: metam \$1.00 pusei metų 50c, trims mėn. 25c. Pinigus ir laiškus reikia slųsti šiuo adresu:

**„Rankpelnis” Lily Bank, Bellshill
 SCOTLAND**

Reikalaudamas numerio pažidūrėti įdėkite stampą už 2c.

Bell Telephone, Dickinson 3757

Dr. Ignotas Stankus

Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphia

įrengė ligonbutį ir klyniką su laboratorija Philadelphia mieste. Tame pačiame name įrengė savo locną aptieką, kurioje randasi naujo išradimo geriausi vaistai

PASARGA: Mano ligonbutyje ir klinikoje turiu po savo priežiūra svetimtaučiu daktarus specialistus pagalbai prie operacijų ir pavojingų ligų. Pas mane visi ligoniai išsigydo ir pasilieka sveiki. Vaistus siunčiu ir į kitus šteitus ir į visas šalis.

Gydau Visokias Ligas.

Su sena ir nauja metoda su chemiškais ir medicinos gyduolėmis, su vandeniu (hydrotherapy), kraujo skystimu (serotherapy), su mokslu psichologijos (psychotherapy), kaip tai žodžiais, nurodymu, atkreipimu atydos ir tt. Gydau su elektra (electrotherapy), X-ray (šviesa, permatanti visą žmogaus), greita elektra (hyfrequency) Galvana elektra, Paradojus elektra ir kitomis suvienytais elektromis. Darydamas operacijas išgydau visas organiškas ligas, kurių negalima išgydyti vaistais ir kitais prietaisais.

Šitas paveikslas parodo, kaip Dr. Stankus su pagalba elektros šviesos (X-ray) permato visą žmogaus kūną ir atrauda pavojingas ligas.

Turiu įsitaisęs savo locnas elektra gydymo mašinas.

Visi sreganti kreipkitės prie daktaro STANKAUS asabiškai arba laišku busite užganėdinti nes jis gydo pasekmingiausiai visokias ligas ir daro visas operacijas savo locnam ligonbutyje. Daktariška roda su teisingais prietaisais duoda DYKAI, — ypatiška par telefonu ir par laiškus beskiriam kaip toli gyvenat; Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitose šalise sviete.

DR. IGNATIUS STANKUS
 1220 So. Broad St., Philadelphia, Pa.

Valandos ofico: Nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 6 iki 8 vakare. Nedėldieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
 Lietuviška Banka
 Philadelphia, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų. Išmains pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Šios šalies valdytojai.

IAUDIS ir visa šalies politika yra trustų rankose. Tas pasirodė ypatingai dabar, kada yra tardomas Plieno trustas.

Plieno trustas yra patrauktas atsakomybėn už tai, kad jis prieš Suv. Valst. įstatymus prarijo Tennessee Geležies ir Anglių kompaniją, kuri viena tik tegalėjo vesti kompeticiją (varžybas, lenktyniavimą) su Plieno trustu ant turgaviečių.

Plieno trustas, neteisotai panaikindamas Tennessee Geležies ir Anglių kompaniją, paėmė į savo rankas bei po savo kontrole visą plieno ir geležies pramoniją Suvienytose Valstijose. Kitaip sakant, jis sutvėrė plieno ir geležies monopoliją.

Plieno trusto tardyme įdomiausių dalyku yra tas, kad Plieno trusto besočiai milijonieriai, norėdami įgyti Tenn. Gel. ir Anglių kompaniją, surengė 1907m. didelį piniginių krizį — tuos sunkius laikus, kada užviešpatavo bedarbė, skurdas; kada biednujų žmonių prakaitu uždirbti centai žlugo bankrutujančiose viena po kitai bankose, ir visos Suv. Valstijos buvo dideliame nusiminime ir diena iš dienos laukė galutinio suirimo ir nelaimės.

O visą tą padarė sauja lupikų milijonierių.

Pamįslykite tik — saujalė išgamų milijonierių iš pat pamatų sujūdino didžią respubliką, kurioje gyveno suvirš 90 milijonų gyventojų! Saujalė išgamų milijonierių galėjo užtraukti nelaimę ant 90 milijonų žmonių!

Ar tai dar ne puikus surėdymas?!

Ar ne prakilnų tikslą turėjo sau prieš akis Plieno trustas, rengdamas tą baisią suirutę?

Dabar pasižiūrėkime, kokiais būdais Plieno trustas, praliejęs tiek alkanų motinų ir vaikų ašarų, pagimdęs tiek savižudysčių ir tiek kitokių nelaimių, — kokiais būdais jis sufabrikavo tą nelaimingą paniką, eidamas prie savo nelemto tikslo?

Kadangi Tennessee Geležies ir Anglių kompanija čia-pat gretimais turėjo geležies ir anglių kasyklas ir jai nereikėjo iš kitur gabenti sau anglis ir per tai ji galėjo parduoti toną plieno 3-4 doleriais pigiau, negu Plieno trustas, — todėl Plieno trustas pasiryžo vartoti bjauriausius įrankius, kad tik prašalinti iš savo kelio tą pasekmingą savo lenktyniuotoją — Tennessee Geležies ir Anglių kompaniją. O idant to atsiekti, nutarė neimti į savo bankas Tenn. Gel. ir Angl. kompanijos akcijų (šėrų), ir apgarsino tas akcijas esant niekam netikusiomis. Čia reikia žinoti, kad Tenn. Gel. ir Angl. kompanija buvo išdavusi savo akcijų tik ant \$30,000,000 vertės, o josios turtas mažių-mažiausia buvo vertas \$200,000,000.

Kadangi tie siurbėlės mekleriai boikotavo minėtos kompanijos akcijas, o ypač, kada pagarsino, buk tos akcijos niekam netikusios, tada bankos, kurios laikė daugiau tų akcijų, turėjo griuti.

Vidutiniškai turtingi žmonės, kurie ilgą laiką buvo užlaikę tas akcijas, dabar jau norėjo jas parduoti, bet nebuvo kam pirkti.

Prasidėjus jų surengtai suirutei, nevidonai Plieno trusto tuzai dar toliau sukruto leisti vis naujas ir naujas paskalas, kad grėisė dar didesnis piniginis suirimas, nėra Tenn. Geležies ir Anglių kompanijos akcijos neturinčios jokios vertės.

Jau ir didesnės bankos ėmė pulti viena po kitai. Viena iš didžiausių New Yorko bankų Knickerbocker Bank turėjo griuti, o jos prezidentas nusišovė. Mat, ta banka nenorėjo veikti išvien su Morganu ir kitų rakalų bankomis. Dvi iš pirmesniųjų New Yorko bankų jau stovėjo ant prapulties kranto; jiedvi galėjo kristi bile valandą. O tąsyk visuotinas piniguose ir pramonijoje sumišimas būtų buvęs neišvengtinu.

Valdžia buvo didžiausiame neramume: neišmanė, kaip gelbėti

šali.

Dabar tie besąžiningi Plieno trusto piniguočiai pamatė, kad atėjo laikas, kada galės praryti vienatinį pasekmingą Plieno trusto lenktyniuotoją — Tennessee Gel. ir Anglių kompaniją. Dabar jie pamatė, kad tasai riebus kšnis jiems pigiai apsieis; kad jie nupirks tą kompaniją už savo prekę: Ta kompanija verta daugiau kaip \$200,000,000, o jie atpirks ją tikta už \$30,000,000, ir da už ją jie užmokės ne pinigais, bet Plieno trusto akcijomis, kurios yra daug menkesnės vertės, negu tos kompanijos akcijos.

Kaip pamatė, taip ir padarė.

Plieno trusto tuzai nuvažiavo pas Rooseveltą, tuomlaikini prezidentą, ir pasakė jam, kad žmonės niekam neužsitiki, kaip tik vienam Morganui, ir kad tik vienas Morganas tegali išgelbėti šią šalį nuo nugrimzdimo.

O išgelbės Morganas šią šalį štai koku būdu:

Jis pasiims sau Tennessee Gel. ir Angl. kompanijos akcijas, o jų vieton padės į nugązdintas bankas Plieno trusto akcijas ant tos pačios sumos. Tokiu būdu toji kompanija taps Plieno trusto atpirkta už menkniekius.

Rooseveltas matė, kad Plieno trustas peržengia Suv. Valstijų įstatymus, paglemždamas Tenn. kompaniją, bet jis daleido Plieno trusto galvoms peržengti tuos įstatymus, ir užtikrino, kad Plieno trusto sukčiai nebus už tai nubausti. Ir dabar, kada Rooseveltas buvo pašanktas pasiteisinti iš savo patarnavimo Plieno trustui, jis pasakė, buk niekas kitas negalėjo išgelbėti tautą, kaip tik vienas Morganas; Rooseveltas, laike pasiteisinimo, pavadino Morganą «didžiu patrijotu» už tai, kad jis «buvęs pasiryžęs su savo skrianda gelbėti tautą».

Tai matote, po kokių šunybių prie dabartinio surėdymo galima palikti ir patrijotu, ir žmonijos labdariu, geradėju!

Tennessee Geležies ir Anglių kompanija matė, kad Plieno trustas piktadariškai apiplėšia ją; bet ji nieko daugiau negalėjo daryti, kaip tik padėkavoti Plieno trustui ir už tai, ką jis teikiasi jai duoti.

Ir taip, su valdžios daleidimu ir užgyrimu buvo vogtinai užgrobta Tenn. Gel. ir Angl. kompanija. Ir taip, Plieno trustas nukirto galvą paskutiniam savo priešui pramonijoje plieno ir geležies.

Po sutarties su Rooseveltu Morganas pasiėmė sau iš kelių didesniųjų bankų Tenn. kompanijos akcijų ant \$9,000,000, o jų vieton padėjo Plieno trusto akcijų ant \$9,000,000. (Kaip jau buvo minėta, Plieno trusto akcijos buvo daug mažesnės vertės, negu Tenn. kompanijos.)

Nespėjo Morganas apsimaityti akcijomis sumoje \$9,000,000 su tulomis bankomis, — kaip viskas aprimo.

Ūmai ėmė kilti prekė ant Tenn. Gel. ir Angl. komp. akcijų. Visi, kurie turėjo tokias akcijas, tikta džiangėsi.

Tokiu būdu visi pamatė, kad, ištikrųjų, Morganas su savo govėda gali vienu rankos mojim nugązdinti ir nuraminti šią didžią respubliką, turinčią arti 100,000,000 gyventojų!

Taip keli siurbėlės įstumė į didžiausią skurdą milijonus darbininkų; sudrebino iš pamatų visą šalį; privertė valdžią peržengti šalies įstatymus; ir aiškai parodė, kad jie, keli išgamos kapitalistai, gali žaisti likimu desėtkų milijonų gyventojų; kad jie gali bile kada surengti paniką ir taipgi sustabdyti ją.

Ar ne puikus tai surėdymas?!

Keli begėdžiai, besąžiniai žmonės gali būti visos šalies žiauriausiai ir pavojingiausiai despotais!

Patsai juk politikierius Rooseveltas pripažino, kad tik Morganas tegali išgelbėti tautą; kad liaudis negali pati savęs pasigelbėti. Iš to išeina, buk Amerikos liaudis yra tik besmegenių minia — kvailių minia, kurią už nosies vadžioti gali keli nenaudėliai; reiškia, kad ji turėtų žuti, jeigu ne tokie vadovai ir gelbėtojai, kaip Rooseveltas ir Morganas.

Ir Rooseveltas išveda, kad Amerikos liaudis turinti būt dė-

kinga «patrijotai» Morganui už jo «geradarystę».

Ar ne puikus išvedimas?! — Patįs Plieno trusto didžiunai iš tumė šios šalies liaudį į klampynę, paskui patįs ją iš tenai ištraukė ir už ištraukimą pasiėmė sau tokią užmokėsti, kokios norėjo. Ir už visą tą Rooseveltas ragina mus dėkavoti Morganui už jo mie laširdingus dėl mūsų darbus!

Gal ir platesniose miniose rasis tokių, kurie pripažįsta Morganą ir jo sėbrus už išgelbėtojus ir patrijotus, bet užsitikėjimas ant tokių geradarių diena iš dienos nyksta. Jų plėšimus ir begėdystes liaudis vis aiškiau ir aiškiau pamato. Minioms pradeda darytis aišku, kad, kol šalies turtas, pramonija ir jos įrankiai bus privatiškose rankose, tol gerovė liaudies prigulės nuo didžturių mylistos. Liaudis nėra kokių ten besmegenių minia, bet ji yra kantri ir per daug geros širdies. Bet viskam yra saikas, ir Amerikos liaudis ryt-poryt atims iš savo skriaudikų gospadoriavimą ant dalykų, kurie yra svarbūs visos tautos gyvenimui, ir parodys, kad liaudis moka labai gražiai apsielti be visokių išgamų «patrijotų»: Morganų, Rockefellerių ir kitų.

Casum Videns.

Svetima liga.

Tankiausiai žmonės mėgsta sirgti svetima liga, ir serga, rupinasi kitų reikalais, o užmiršta savuosius. Man rodosi, taip negerai. Gyvenime turėtų kiekvienas atsakyti už save. Bet netaip yra. Dabar labai madoje kalbėti už kitus. Ir kaip galima kalbėti už kitą? Nesuprantu. O vienok kalba ir tikrina, kad tai grynai-gryniausias faktas.

Ir pravardės nepasirašo, o kitus perspėja už tai. Taip irgi negerai.

N32 *Tėvynės* nekuris K.V.-as straipsnelyje «Bukime teisingi» bara kitus laikraščius, o ypač *Kovą* už «šmeižimą» žmogaus priešingos lysties († A.Ž.). Kalba p. K.V.-as už kn. Alšauską paduotomis nekuriu kito žmogaus — «ex-agitoriaus» citatomis iš laiško. Ir daug pripasakoja apie darbus (žinoma, gerus) kn. Alšausko.

O kn. Alšauskas skaito ir juokiasi, kad apie jį tiek daug ir taip įvairiai rašoma. Vieni giria, kiti peikia. Ir jis pats viešai nieko nesako. Politikuoja. Kur pamatys viršų, ten ir jis prisilies.

Tai «politikė».

O vienok, gerbiant savo vardą ir nenorint, kad apie jį neteisingas paskalas kas skleistų, reikėtų turėti drąsą — priderytė tai butų — pasakyti, kaip ištikrojų yra. Bet, matomai, guli kas nors jam ant krutinės, kad bijo viešai ką pasakyti-prisipažinti.

Jeigu taip, tai didelė veidmainystė ir prasikaltimas prieš tuos žmones, nuo kurių jis dabar su Tumu pinigų vilioja.

* * *

Guli prieš mane laiškutis, rašytas 12 d. šio mėn. Cituoju:

«Drauge — Vakar vakare turėjome bataliją; mat, buvo surengtos Vanagaičiui prakalbos. Ir ten kn. Alšausko neištikimybę ištraukėm aikštėn (Račk. gavo vėjo). Tuoju iš susirinkusiųjų radosi liudininkai, kurie ypatiskai yra nukentėję dėl Alšausko darbų. Ir tie prisizadėjo, reikalui esant, dar ir kitus liudininkus pristatyti. Dalykas paaiškėjo taip, kad Brooklynas «varnų» nepriims taip iškilmingai, kaip chicagiečiai».

K.V.-as *Tėv.* citavo ilgą laišką, o aš trumputį. Bet tai vis citatos — kitų mintys. Ir kur tiesa? Reikia pripažinti, kad yra tiesa. Bet tą tiesą laiko užslėpęs kn. Alšauskas. Ir aišku, kad ne visi «darbelliai» kn. Alšausko yra «geri»; yra tokie, kurių ir jis pats gėdijasi, ir kitiems būtų gėda — ypač tiems, kurie taip uoliai už jį kalba — kad prisipažintų.

O vienok, kartoju — reikėtų viešai pačiam prabilti, pasiaiškinti, jei nori būti tikru visuomenės veikėju; šiaip, liks tik visuo-

menės parazitū-nenaudėliu. Viešas visuomenės veikėjas privalo viešai viską pasakyti atvirai ir teisingai. Jei jis to nedaro — užslepia, aišku, kad yra visuomenės išnaudotojas. Ir prieš tokius «veikėjus» mes, socialistai, visuomet kovosim ir rodysim liaudžiai jų darbus.

* * *

Kad kn. Alšauskas «negrynas» savo darbuose, štai dar vienas faktas:

Skaitančiai visuomenei žinoma laikas, kuomet Lietuvoj susitvėrė moterų Sąjunga, ir pirmas moterų susivažiavimas Vilniuje. Žinoma ir tai, kad ta Sąjunga plyšo pusiau — į kuniginę ir pirmeivišką — dešinesnę ir kairesnę. Pirmeiviškesnių centru liko Vilnius, kuniginių — Kaunas. Tame veikime dalyvavo ir mano motina (Žemaitė). Kiek vėliau, kaunietės surengė savo susivažiavimą, žinoma, daugiausiai pasidarbavus kn. Alšauskui. Mano motina, kaipo žingeidumo dėlei moterų judėjime, nuvažiuoja Kaunan, ir eina susivažiavimui paskirton vieton. Tik štai, pamato ją kn. Alšauskas ir brakšt, — kaip ji rašo, — uždaro prieš ją salės duris ir visai neleidžia salėn.

Jau kad ir toks pasielgimas kn. Alš. aiškiai rodo, kad pas jį yra savotiška «politikė», kad jis veikia su tam tikra tendencija ir, žinoma, nori viską laikyti po savo globa, o progai pasitalkius ir pasipelnyti. Ir matoma, kad pasipelno.

Dabar Amerikon atvažiavo ne vienas, sykiu su juo ir kn. Tumas. Ir savo švelniomis «kulturiškomis» kalbomis, vardan patrijotybės — tėvynės meilės, renka nuo žmonių dolerius. Prisirinkę dolerių, parvažiuos Lietuvon, surengs jiems patinkamą, kunigišką mokyklą; jei kas panorės išgirsti ką ir kaip jie mano daryti, vėl uždarys viešų vietų duris nepatinkančioms ypatoms, o patįs liks dideliais «tautos veikėjais».

* * *

Netik kad kn. Tumas su Alš. atvažiavo Amerikon pasipelninti, bet pas juos dar yra ir kitas tikslas — iš tarpo lietuvių socializmo idėją išgriauti. Ir su pagelba «patrijotų» jau bando vienur-kitur tai daryti. Tumas Illinojaus valstijos miesteliuose kritikavo socializmo idėją.

Chicagos «patrijotai», kiek ir kaip galėdami, padeda tiems «sveciams» vartyti jų darbą.

Cituosiu vieną laišką iš Chicagos:

«Chicagoj eina gandas, jog «patrijotų» abaze užgimė didis noras išnaikinti socialistų organizaciją. Pirmiausiai, kursto kn-gą Alš., kad jis paduotų teisman *Kovą* už rašymą apie jo ypatą.

«Kn. Alš., lietuviškas Macochas, apsidirbo su drangais-socialistais Europoje; jis mano, kad taip lengva bus ir Amerikoje. Kaune, prie šampano su gubernatoriumi ir kitais valdininkais, jiems buvo gera nuosprendis daryti ant laisvės karžygių.

«*Kova* — vienintėlis, nepažabotas laikraštis Amerikoje, rodantis teisybės kelią prie išsiliuosavimo darbininkų Inomai iš alginės vergijos. *Kova* nesibijo nutraukti maskas tiems Macochams ir parodyti liaudžiai, kas jie do vieni ir koki jų mieriai. «Aš nuo savęs, kiek galėdamas, gelbėsiu, jei tie juodieji varnai prisikabins».

Aišku, kad mums, socialistams, bičiuliauti su kleru ir «patrijotais» negalima. Mēs turime eiti savo pabrėžtu keliu, nežiurint, kaip jie mumis niekintų ir neapkęstų. Lai jie sau varo «kulturinių» darbą, bet lai jie nekludų mūsų. Kuomet tie «kultur-nešiai» kritikuoja ir niekina mus, mēs turime parodyti, kur yra tiesa. Mēs privalome pasakyti teisybę.

A. Žymontas.

Iš kur imasi pelnas?

Parašė P. Kovas.

I.

Jeigu paklaustum vidutiniško žmogaus iš buvusiųjų, iš kur imasi pelnas, tai jam šitoks klausimas pasirodytų visiškai bereikalingu. Pelnas, pasakytų jisai, atsiranda todėl, kad prekius (tavarus) parduodama brangiau, negu jie kaštuoja. — Bet mums čia ne apie tai eina. Męs norime žinoti ne tai, kokiū būdu kapitalistas tam tikrą vertybės sumą pelno pavidale įsideda į kišenių, bet iš kokio darbo kyla šita vertybės suma. Paaiškink tai buržui, tai jis pastatys akis, galutinai nusistebės: iš kokio darbo, girdi? žinoma, kad iš kapitalisto darbo; argi ne jisai, kaipo fabriko valdytojas, prižiūri prekių išdirbimą? Ar ne jam prisiėina atlikti įvairių-įvairiausių darbų, be kurių nebūtų jokios tvarkos išdirbime, jokio sutarimo tarpe atskirų išdirbimo dalių, žodžiu, visa to, be ko negalėtų būti pagamintas prekius? Ar ne jisai vėl, kaipo vaizbininkas (pirklis), rupinasi, kad prekiai iš fabriko būtų pristatyti vartotojams (pirkėjams)? Ar ne jam prisiėina nuolatos rinkti žinias, kur ir kiek prekių reikalaujama? Ar tai visa nėra gana sunkus ir naudingas darbas?

Be abejo, atsakysime mėš. Mums nei į galvą neateina prieštarauti, kad priežiūra išdirbime (produkcijoje) ir tarpininkavimas prekių mainuose yra reikalingi darbai, ir kad asmens, kurie juos atlieka, atneša naudą visuomenei. O dėlto mėš visgi abejojame, ar pelno atsiradimas turi ką-nors bendro su šitais jų darbais. Nes, viena, esama kapitalistų, kurie *nedirba*, o betgi pelną ima, pav. *akcijonieriai*. Jeigu šiandien kuris turi už 100,000 rub. kokios-nors fabriko akcijų, už kurias išmokama 10% dividendų*), tai jisai kasmet gauna iš fabriko pelno — 10,000 rub., nors ir niekuomet savo gyvastyje nebūtų tosios fabriko regėjęs. Taigi, šitas pelnas anaipol nėra jo darbo vaisius. Antra: net ir tųjų kapitalistų pelno didumas, kurie dirba, nepriklauso nuo jųjų darbo didumo. Jeigu kapitalistas turi įdėjęs į savo pramonę išviso 10,000 rub., tai jisai, kad ir iš kailio netųsi bedirbdamas, nepasidarys tiek pelno, kiek jo konkurentas, kurio pramonėje yra įdėta milijonas rublių, nors šitas konkurentas dirbtų ir daug mažiau. *Ne nuo kapitalistų darbo priklauso pelno didumas, bet nuo jų kapitalo didumo*. Ir ant galo, trečia: kiek vertybės pagamina kapitalistas savo darbu (kaipo fabriko prižiūrėtojas, kaipo vaizbininkas ir tt.), galima daug maž apskaityti, prisižiūrint tokioms pramonėms, kurias veda ir prižiūri kapitalistų pasamdyti žmonės. Imkime, kaipo pavyzdį, dvi pramonės, kurių kiekviena atneša kasmet po 100,000 rub. pelno; vieną pramonę prižiūri patsai savininkas, antroji priklauso akcijų bendrovei, kuri pramonės priežiūrą pavedė pasamdytam už 20,000 rub. algos direktoriui. Jeigu, sakysime, prižiūrėjimo darbas išties kasmet pagamina 20,000 rub. vertybę (nėra abejojimo, kad mėš dedame čia perdidelę sumą!), tai juk ir pramonės savininkas savo didžiai naudingą darbu padarys tikrai 20,000 rub. vertybę. Na, o už ką-gi jisai ima dar 80,000 rub.? Tikrai šituos 80 tūkst. rub. jisai ir skaitys savo *pelnu*. Aišku, kad talsai pelnas su jojo darbu neturi nieko o nieko bendro.

Mūsų buržujus visiškai nežino, ką sakyti, iš nusistebėjimo. Taip apgalvoti dalyką dar jisai nebuvo mėginęs. Jam ligišiol rodėsi pats savaimi suprantama: kapitalistas dirba, dirba kartais daug ir sunkiai, na, ir teisingumas reikalauja, kad jam eitų už tai pelnas. — Męs nekalbėsime apie teisingumą; kas teisinga, o kas neteisinga, žmonės apie tai labai įvairiai mano. Palikime kiekvienam jojo nuomonę. Savo išvadžiojimus remkime faktais, atsi-

tikimais iš gyvenimo, kuriuos kiekvienas gali patikrinti. Taigi, dar kartą klausiamo: iš keno darbo imasi toji vertybės suma, kurią kapitalistas įsideda, kaipo pelną? Ne iš kapitalisto darbo, — tai parodė mums tris augščiau paduotieji pavyzdžiai. Taigi, iš keno?

Aha! — sušunka mūsų buržujus, — juk dalykas labai aiškus. Pelnas atsiranda *parduodant* preki, pelnas juk yra skirtumas tarpe tos kainos, už kurią prekio pardavėjas jį pirkto, ir tos kainos, už kurią jisai jį parduoda. Tai ko dar čia galvą laužyti? Vaizbininkas parduoda preki brangiau, negu jį pirkto, vadinasi, tą vertybės dalį, kuri jam lieka, kaipo pelnas, jisai paėma iš pirkėjo, iš prekio vartotoio.

Tačiaus šitas atsakymas anaipol ne taip jau gerai visą ką išaiškina, kaip iš sykio rodosi. Visų-pirma, kaip reikia jisai suprasti? Rubų pirklis, sakysime, turi surdotą 20 rub. vertę; jeigu parduos jį už 20 rub., tai pelno jokio nebus. Nes jisai apmainys lygią vertybę taip-pat lygia vertybe: jisai turėjo išspradžių 20 rub. vertybę surdote, o paskui turės tą pačią vertybę šmotelyje aukso. Pelnas atsirastų tikrai tuomet, kuomet jisai parduotų surdotą brangiau, kaip už 20 rub. Matoma, tai ir norėta pasakyti: arba surdotą parduoda už 20 rub., kuomet jisai nėra 20 rub. vertas; arba jisai yra 20 rub. vertas, kuomet jį parduoda brangiau, kaip už 20 rublių.

Taigi, jeigu mainoma prekiais lygios vertybės [ekivalentais], tai pelno neatsiranda. Norint išaiškinti pelno atsiradimą, prisiėina spręsti, kad prekius parduodama augščiau jųjų vertybės. Ir tai — ne išimtinuose tikrai atsitikimuce, nes tai išaiškintų irgi tikrai išimtinus pelno atsiradimo atsitikimus, — bet *paprastai ir nuolatos*.

Vienok mėš netruksime ir šitame aiškinime užtikti nepergalimų keblumų.

(T. B.)

SOCIJALIZMO TRUPINIAI.

IX. Ar socializmo laikuose bus paveldėjimo teisė?

Šiandie iš gyvenimo žinome, kad per paveldėjimą savo tėvo turtų tankiai įgijama dideli turtai, prie kurių sutaupymo nieko neprisiėdėjo patį paveldėjai. Taip va, jaunas milijonieriaus sūnus, kuris visą laiką mokinasi arba šiaip linksmai laiką praleidžia kokioje-nors svetimoje šalyje, žinoma, netik neprisiėdė prie savo tėvo turtų sutaupymo, bet ir neikiek nesirupina apie tai. Bet štai, numiršta jo tėvas, kuris visą savo turtą paveda sūnui. Sūnus dabar pastoja savininku visų savo tėvo turtų, ir toliaus krauna sau naujus turtus per darbininkų išnaudojimą, kaip ir jo tėvas. Žinoma, tokio paveldėjimo teisė yra neteisinga ir ateityje jos nebus. Nebus todėl, kad visos didesnės pramonijos įstaigos, susinešimų įrankiai (geležinkeliai, garlaiviai etc.) ir gamtos turtai (kasyklos, girios, žemė ir tt.) bus visuomenės rankose; per tai nei nebus kam jės paveldėti.

Bet paveldėjimo teisė ant dalykų, kurie tik vienai ypatai reikalingi arba jos tik vienos vartojami, žinoma, pasiliks ir socializmo laikuose; socializmo laikuose bus ir privatiškos nuosavybės teisė ant tokių dalykų. Taip va, Povylas galės turėti savo knygyną, susidedantį iš jam reikalingų ir tinkamų knygų. Tokį knygyną nei vienas jam neužgins įsitaisyti už savo pinigų. Bet Povylas, daleiskime, apleidžia tą vietą, kurioje jis gyvena; jis, vieton parduoti tas knygas, gali jas kam padovanoti. Tą padaryti jam niekas neužgins. Arba, daleiskime, Povylas mirs; jis gali paskirti savo turtams paveldėją, ir to taipgi niekas jam neužgins. Juk jis turi tiesą su savo daiktams pasielgti, kaip nori, tai viena, o antra, tai su tokiais daiktams juk negalima nei vieno išnaudoti.

Tad-gi socializmo laikuose paveldėjimo teisė bus, bet, žino

*) Dividendas — pelno dalis, kurią akcijų bendrovė išmoka savo nariams (akcijonieriams).

ma, tiksliai ant tokių dalykų, su kurių pagalba negalima kitų išnaudoti.

X. Ar socializmo laikuose bus girtuoklystė?

Tokis klausimas šandien tankiai socialistų užklausiama. Bet pirm atsakymo ant to klausimo mes pažūrėsime, nuo ko šandien paeina girtuoklystė.

Jei šandien mes pažvelgiame į girtuoklystę, tai matome, kad ja užsiima vargo žmonės, kurie visą dieną sunkiai dirba, o vakare, neturėdami išteklių ar laiko išeiti kur-nors praleisti naudingai liuosą valandą teatre, lekcijų svetainėje ar panašiose vietose, nueina į smuklę, idant tenais užmiršti dienos vargus. Vieni geria iš to, kad atjaučia koki-nors skausmą dvasioje; geria, idant neatjaušti. Kiti geria todėl, kad jų gyvenimas išrodo jiems tuščias, nieko nežadantis, be vilties; geria, kad užmiršti visą tą. Nekurie gi geria vien todėl, kad per savo fizišką silpnumą negali susilaikyti nuo gėrimo; tokie žmonės tai ligoti, ir jiems vieta turėtų būti ligonbutyje. Bet ilgas darbo valandas, sunkų darbą, dvasios skausmus, be vilties gyvenimą ir fiziškai silpnus žmones juk suteikia šis kapitalizmo surėdymas. Taigi už girtuoklystės buvimą galime pasidėkavoti tik kapitalizmui, kuris per savo nežmoniškas sąlygas priverčia žmones prie girtuoklystės. Ateityje tų sąlygų nebus. Taigi ir girtuoklystės nebus.

Kaip matome, už girtuoklystės buvimą daugiausiai kaltos sąlygos, o ne buvimas svaiginančių gėrimų. Taigi ateityje, kuomet sąlygos nevers žmonių prie girtuoklystės, tuomet ir svaiginančių gėrimų buvimas nebus pavojingas. Labai gali būti, kad svaiginančių gėrimų visai nebus. Apie tai, ar bus išdirbami ir pardavinėjami svaiginanti gėrimai, žinoma, pati liaudis nuspręs. Bet jei jau bus jie išdirbami ir pardavinėjami, tai tuomi užsiims ne privatiškos ypatos, bet pati liaudis, ir tokiu būdu tie žmonės, kurie pardavinės tuos gėrimus, neturės jokios prielaidos kriušti juos žmonėms, kaip dabar daro smuklių savininkai, kurie turi pelną iš to.

L. F. d' M.-R.

APŽVALGA.

Drg. J. M. Rudminas N32 *Vien. Liet.* protestuoja prieš tai, kad V. L. daro abelnai Amerikos lietuviams socialistams užmetimus: 1) buk socialistai darą konspiracijas griovimui SLA., 2) buk jie tveria pašalpos skyrių gaudymui SLA. narių, 3) buk jie prašalinę iš SLA. apie 3000 narių.

Drg. Rudminas, aiškindamas *Vienybei Liet.*, kad ji skelbė neteisybes link socialistų, vienoj vietoj pats padaro klaidą, kuomet sako: «Susektos konspiracijos keliatos ypatų negalima užmesti socialistams, nieko bendro su konspiracijomis neturintiems». Nes, ištikrųjų, jokių konspiracijų tarp sąjungiečių ardyti SLA. niekas negalėjo susekti, kadangi jų nebuvo. Ir tiksliai vienas tulo urėdo pildytojas Sąjungoje per VI-tą susivažiavimą pasigyrė, kad jis rengė kokią ten konspiraciją prieš SLA. Bet ir tas pats «konspiratorius» jokių platesnių nurodymų apie savo konspiraciją ar konspiratorius nepadarė; be to, ir jo raporto susivažiavimas nepriėmė Tosios «konspiracijos» dalyke V. L. redakcija pridėda daugiau, negu keistą savo prierasą:

«Pasiteisinimas ir protestas — gana gražus ir prakilni. Gaila tik, kad tokio-pat pasiteisinimo nepadarė LSS. susivažiavimas, kuris turėjo tą konspiraciją viešai apgarsinti ir pasmerkti. Dabar gi ji tapo užtylėta ir užslėpta. Tas, matai, duoda ir duos visados progą prikaišioti broliams sąjungiečiams jų

vadovų konspiraciją griauti SLA. Protestai nieko negelbės, pakol nebus pataisyta klaida».

Na, ir sakyk čia, žmogau, ką sakas ant tokios V. L. logikos. Vienas koks sąjungietis pasigirs, kad jis su kuo tai rengė konspiraciją, bet jokių prirodymų nepriduos, o tu, VI-tasis susivažiavime, teisinkis! Bet už ką ir prieš ką? Klausime V. L., koku būdu VI susiv. galėjo «viešai apgarsinti, pasmerkti», nutylėti ar užslėpti konspiraciją, jeigu tik viena ypata kaip-tai žioptelėjo, kad ji tai darė konspiraciją, bet niekur nieko faktais neparėmė?

VI-tas susivažiavimas, idant užganėdinti V-ybę Liet., kaip matote, turėjęs būtų užvesti «sliedstvą», o tam nebuvo jokių pamatų. Be to, susivažiavimas, pamatė iš konspiratoriaus raporto, kad tas konspiratorius buvo palinkęs visame kame matyti konspiracijas ir, taip sakant, mėgo eiti į kovą su vėjiniais malunais, it koksaį Vargomatis. Bet kadangi VI susiv. «sliedstvos» neužvedė suostymui «mylimos» V-ybei Liet. konspiracijos, tai V. L. tikisi, kad Sąjunga užves tą «sliedstvą» ir pataisys nepadarytą «klaidą»... O atliekant «sliedstvą», geriausia būtų pasikviesti talkon tą smailųjį Sąjungos klaidų «sūsčiką» (iššnūpinėtoją) V. L. redaktorių.

* * *

Atvažiavo iš Prūsų Lietuvos į Ameriką Jonas Vanagaitis, leidėjas *Birutės* ir *Allgemeine Litauische Rundschau*. Jo atvažiavimo tikslas — tai gyvu žodžiu kalbinti Amerikos lietuvius, kad šie prisidėtų prie palaikymo jo laikraščių, užsirašdami juosius. Taigi p-s J. Vanagaitis atvyko į Ameriką ne aukų rinktų, kaip kad kunigai — patrijotai. Jis mano, kad susiartinimas mūsų su Prūsų lietuviams labai svarbus tautiškas reikalas. Sako:

«Jis yra mūsų tautos gycybės klausimas! Nuo pasekmingo susiartinimo ir užmezgimo stiprių, tvirtų ryšių, priguli visa mūsų tautos ateitis».

Čia tai jau p. Vanagaitis perdeda. Klaidingas tai manymas, buk nuo saujalės suvokietėjusių Prūsų lietuvių priguli visa mūsų tautos ateitis. Nesakome, kad p. Vanagaičio darbas niekai; bet kad jis yra nevaisingas atgaivinime tautiškos dvasios tarp Prūsų lietuvių, tai pasakys kiekvienas, kuris žino, kaip smarkiai eina ištautėjimas tarp jų. Tai tik labai natūrališkas apsiereiškimas. Prūsų lietuvių tikėjimas tokis pat, kaip ir vokiečių. Vokiškosios kalbos lietuvių vaikai puikiai išmoka vokiškose mokyklose, kurias turi priverstinai lankyti. Be to, visi suaugusieji žino vokišką kalbą ir daugiausia ją tarp savęs naudojami; ir sunku atrasti senį, kuris negalėtų susišnekėti vokiškai. Per tai Prūsų lietuviai turi vokišką kalbą, kaip puikų įrankį savo apsišvietimui, ir lietuviška kalba jiems nereikalinga; todėl ji anksčiau ar vėliau, bet ne taip jau tolimame laike, Prūsų Lietuvoje turės pranykti. Mes manome, kad jokios kalbos neuzsimoka užlaikyti iš patrijotizmo, jeigu žmonės geriau gali naudotis svetima kultūriškesne kalba.

Jeigu jau Prūsų Lietuvoje būtų gana daug nemokančių kitaip, kaip lietuviškai, tai p. Vanagaitis atliktų gerą darbą, jeigu išleidinėtų *geros pakraipos*, tikrai apšviečiantį laikraštį; tuomet tegalėtume vientik pritarti p. Vanagaičio darbui. Bet kad p. Vanagaitis išleidinėja tiksliai patrijotiškus laikraščius, be kurių Prūsų lietuviai gali puikiai apsieiti (ypač be grynai patrijotiškojo *Allgemeine Litauische Rundschau*), tai mes neraginsime, kad lietuviai amerikiečiai šelptų tuos laikraščius. Kas nori, — gali, bet mes paliktume p. Vanagaičio laikraščius jų pačių likimui.

Antrą vertus, mums, sąjungiečiams, malonu būtų užmezgti artimesnius ryšius su p. Vanagaičiu, kaip arčiau stovinčiu prie social-demokratijos veikėjų tarp Prūsų lietuvių. Manome, jog sąjungiečių susiartinimas su p. Vanagaičiu ir abelnai su Prūsų lietuviams social-demokratais ir mums ir jiems būtų naudingas.

* * *

N31 *Kovos* mūsų bendradarbis pasakė, kad tuli laikraščiai mėgsta neteisingai perstatyti socialistus ir jų darbus; tarpe tų

nt tokios V.L. logika
u kuo tai rengė kompi
t, VI-tasis susivažiav
lausiam V.L., kokiu
asmerkiti, nutylėti ar
a kaip-tai žiopotelė
ko faktais neparėmė
nti V-ybė Liet., kaip
im nebuvo jokių pana
iratorius raporto, kad
ne matyti konspiracijo
is malunais, it kokias
ivos» neužvedė suosa
y, tai V.L. tikisi, kad
adarytą «klaidą». ...
esti talkon tą smalių
L. redaktorų.

Jonas Vanagaitis, lei
shau. Jo atvažiavim
os lietuvius, kad lie
ašydami juosius. Tai
rinktų, kaip kad kn
nimas musų su Prus
Sako:
Nuo pasekmingo su
ryšių, priguli vis m

Klaidingas tai man
lietuvų priguli vis
ragaičio darbas niekai
škos dvasios tarp Pr
io, kaip smarkiai ein
ališkas apsirėškimas
okiečių. Vokiškoni
ikose mokyklose, kn
augusieje žino voki
asi; ir sunku atrasti
er tai Prusų lietuviai
apsišvietimui, ir lie
ksčiai ar vėliau, bet
turės pranykti. Mę
kyti iš patrijotizmo,
ulturiškesne kalba.
tg nemokančių kitų,
erą darbą, jeigu lie
ikrašti; tuomet tep
. Bet kad p. Vana
ius, be kurių Prusų
patrijotiškojo Alje
sime, kad lietuviai
tori, — gali, bet mę
likimui.
ralonu butų nimegti
arčiau stovinčių prie
uvių. Manome, jog
abelnai su Prusų lie
butų naudingas.

kad tuli laikraščiai
jų darbus; tarpe tų

laikraščių jis paskyrė *Vienybei Lietuvinkų* «garbės vietą», kaip o
uoliai klaidintojai linkui daugelio dalykų, paličiančių LSSąjungą
Štai N33 V.L. atsiliepia p. Varguolis, kuris V-bėje Liet ap
rašė SLA. seimą ir LSS. VI-tą susivažiavimą. Jis jaučiasi ižeis
tas, kad *Kovos* bendradarbis pasakė, jog V.L. melagingai aprašė
LSS. susivažiavimą ir apšmeižė tulus socialistus, buvusius delega
tais SLA. seimo.

Męs prieš p. Varguolio aprašymus nieko neturime ir sykiu su
kitais pripažįstame, kad jis gana teisingai aprašė kaip seimą, taip
ir susivažiavimą. Ir jis be reikalo karščiuojasi. Reikėtų jam su
prasti, kad jis nėra nei V.L. redaktorium, nei jos savininku, ir
todėl jis neturėtų manyti, kad jei kas pasako ką ant V.L., tad per
tai jį ižeidžia ypatiškal. Jam taipgi turėtų būt suprantama,
jog, kada kalbama apie laikraštį, tai kalbam apie to laikraščio pa
kraipą ir redakciją. Jeigu p. Varguolis padarė teisingus aprašy
mus minėto seimo ir minėto susivažiavimo, tai dar nereiškia, jog
Kova turi tylėti prieš V.L., jeigu pastarosios redakcija prikemša
neteisingų pranešimų į paties p. Varguolio teisingus aprašymus.
Na, o jei V-bėje Lietuv. Vargomatis, Širvydo «draugas», prirašo
«jaučio skuras» iškraipytų žinių ir kvailių komentarų apie VI-tą
susivažiavimą, — ar ir tada *Kova* turi sutikti su V.L. vien tik dėl
to, kad apie tą patį dalyką teisingai buvo parašęs p. Varguolis?

Yra laukiama nuo visų rimtų laikraščių, kad jie rašytų teisy
bę. Ir todėl negalima išrokuoti kiekvieną teisingą dalyką, kokį
V.L. paduoda, bet jei, apart retkartinės teisybės, V.L. iš principo
mėgsta talpinti ir talpina melus linkui sau nemalonioms organizaci
jos ar ypatų, tai visvien mėš vadiname V.L. principjališka me
lage.

Jeigu p. Varguolis kiekvieną komplimentą, kokį gauna V.L.,
laikys sau už ypatišką ižeidimą, tai mums gaila, kad jis taip daug
tokių ižeidimų apturi ir dar apturės.

Dėl platesnių informacijų apie V.L. teisingumą ir logiką, nu
rodome p. Varguoliui perskaityti N32 *Kovos* strp. «Melų melai».

N5 *Visuomenė* straipsnyje «Dėl busimųjų rinkimų» į ketvirtąją
dumą rašo:

...«Vyriausybė akylai apsidairo, šimta-šimtėmis ausimis pri
siklauso žmonių kalboms, svarsto-sumano priemones tinkamai
jai dūmai nustatyti, slaptuoju rakteliu užveda valdiškąjį rin
kimų aparatą.

«Lietuvoje ir jau pradėdama ruoštis prie rinkimų. Kai-kas
nervingai prisitaria apie vienų ar kitų kuopelių žadamuosius
kandidatus. Šen-ten girdėti apie «užtikrintuosius» atstovus:
tai apie kn. Alšauską, tai apie kn. Macejauską, kn. Staugaitį,
tai vėl apie pp. Ičą, Grinių ir kitus «ištikimuosius lietuvius».

«A. Jakštas (kunigas Red.) parupina «ištikimųjų» (valdžiai.
Red.), idant valdžia ir nacjonalistai (t. y. busiantieje dūmoje
rusų valdiškiejie tautininkai. Red.) padėtų jiems (lietuvų
klerikalams ir tautininkams. Red.) per rinkimus nuveikti
lenkus dvarininkus ir «tvarkos» priešus — kairiuosius. Tik
riejie «tėvynės» mylėtojai savo ir rusų laikraščiuose stengiasi
prirodyti, jog tikroji Lietuva nieko bendro neturinti su tuo
paskudninku Bulota, kuris, dėdamasis su «neištikimaisiais»,
kenkiąs «tėvynės» labui, jos «gerą» vardą žeminąs.

...«Reikia sau ir kitiems aiškiai persistatyti, kad dvasiškojo
Kauno oberpoliemoisterio (kn. Alšausko) veikimas dūmoje
labiau užkenks darbo minų susipratimui, negu bent kurio
musų dvarininko; ir vienų ir kitų vertė vienoda, bet apie
«krikščionio-demokrato» «nuopelnus» rašys visa musų juodoji
ir geltonoji spauda, o dvarininkų atstovų darbus aprašo tik tai
jųjų, lenkiškoji spauda, kuri nesusiduria su Lietuvos darbo
žmonėmis».

* * *

N31 *Lietuva* ir N32 *Tėvynė* vienvalia reikalauja, kad *Kova* pri
rodytų faktus, jog Alšauskas yra kaltas tų nuodėmių linkui lietu
vių revoliucionierių, kurias *Kova* buvo pagarsinusi. Męs ant tų
reikalavimų atsakome, kad Alšauskas yra jau seniai ir plačiai ži
nomas, kaipo valdžios ir policijos bernas, ir todėl nematėme tuom
tarpu reikalo atkartoti per laikraštį prirodymus jo niekybių, ku
rios daugeliui yra žinomos ar iš ypatiško patyrimo, ar iš kelių kitų
laikraščių. Paskiaus butume idėję vieną-kitą faktą, bet kadangi
kunigai-«delegatai» ėmė grąsinti mums teismu, tai mėš (iš strate
gikos atžvilgių) tų faktų nepaduodame per *Kovą* ir pasiliecame
juos ligi teismui; tada mėš savo skundikus užganėdinsime.

AMERIKA.

Taftas prieš žmonių balsą.

Washington. — Prez. Taftas priešinasi kongreso nu
tarimui, kad New Mexico ir Arizonos teritorijos*) taptų valf
tijosmis. Jis priešinasi ypatingai dėlto, kad Arizonos konsti
tucijoje yra parašyta, kad žmonės gali bile kada atstatyti
nuo vietų teisėjus (sudžias), jeigu jie žmonėms nepatinka.
Štai ką Taftas sako:

«Tas įstatymas Arizonos konstitucijoje man išrodo tokiu
pavojingu, tokiu panaikinančiu liuosybę teisėjams ir taip gra
sinančiu teisėjams, kad jie dažnai gali papult į didžiūmos
tiraniškas rankas, o per tai kenkti laisvam žmonių valdymui
si, kad aš atmetu konstituciją, kurioje yra įstatymas, jog
žmonės gali atšaukti teisėjus».

Bryan'as šitą Tafto užsispyrimą pavadino didžiausia
kvailybe, nėra jeigu jau dabar ir butų išbraukta iš Arizonos
konstitucijos tas punktas, tai visvien, kaip tik Arizona bus
pripažinta už valstiją, tai jį galės užgirti įstatymą apie atšau
kimą teisėjų.

Mums gi išrodo Tafto užsispyrimas keistu iš tos pusės,
kad Taftas sako, buk žmonių balsas kenkia žmonių laisvam
valdymuisi.

Ar gali socialistas būt piliečiu?

Washington. — Tokį klausimą Bergeris užduoda vaiz
bos ir darbo ministeriui Nagel'ui. O to klausimo priežastis
štai kokia: Dr. Barkmanas, ateivis, negalėjo gauti ukėsystės
popierų nuo tulo teisėjo dėlto, kad Barkman pasisakė tam
teisėjui, jog jis yra socialistas. Teisėjas pasakė Barkmanui,
buk socializmas ir anarchizmas tai vienas ir tas pat, ir ne
davė jam ukėsystės popierų.

Barkman norėjo tam kvailiui paaiškinti, kad jis klaidin
gai mano. Bet teisėjas jam liepė išeit lauk.

Be abejo, Bergeris išaiškins dalyką ir Barkman taps pi
liečiu.

Trustas socialistiškai kalba.

Washington. — Plieno trusto atstovas, vienas iš to

*) Teritorija skiriasi nuo valstijos tuomi, kad teritorijai paskiria valdinin
kus Sav. Valst. valdžia, kad teritorijos kongresmonai neturi sprendžiamojo bal
so kongrese, o turi tik patariamąjį balsą.

trusto tuzų George W. Perkins vartoja socijalistų argumentus (išvadžiojimus, darodymus) prieš lenktyniavimą (kompeticiją). Jis nurodo, kad trustus pagimdė pramonijos plėtojimas (evoliucija) ir kad tas plėtojimas panaikina lenktyniavimą pramonijoje; taip, pav., Standard Oil trustas neturi jokių sau lenktyniuotojų Suv. Valstijose; jis prarijo visas kerosino kompanijas, o per tą prariją jis paėmė į savo vieno rankas visą kerosino pramoniją, jis ją sutvarkė, panaikino bereikalingus milžiniškus iškašius, kuriuos pirma išleisdavo įvairios kerosino kompanijos vedimui lenktynių viena su kita; jis įvedė ekonomiją ir tvarką išdirbime kerosino.

Kaip matome, Perkins ligšiol turėjo visai tokią-pat nuomonę apie pramonijos plėtojamąsi, kaip ir socijalistai. Bet paskui jau jis išsireiškia, buk pramonijos plėtojimas sustos nuo to laiko, kada visos pramonijos šakos pavirs į trustus. Jis taip išsireiškė, matyt, todėl, kad nenorėjo iki galui pasirodyti, jog jis yra vienos minties su socijalistais; mat, socijalistai tiki, kad pramonija nesilaus besivysčiusi, net tada, kada visos pramonijos šakos taps trustais.

Burns rauda.

Los Angeles, Cal. — Garsus niekšas detektivas Burns jaučiasi įžeistu iš tos priežasties, kad socijalistiški laikraščiai išpasakojo jo gyvuliškumus apsiėjimuose su broliais McNamaromis. Jis, susigraudinęs iš «neteisybių» linkui jo, sako, visados daręs taip, kad tik McNamaroms būtų geriau išsitiesinti ir «darodyti savo nekaltybę».

Atsiminkite tik, kad Burns vogtinai išgabeno brolius McNamaras iš Indianapolio į Los Angeles; kad jis vartojo melagystes, prievartą ir įvairius persekiojimus, idant nuvesti tuodu darbininkų vadovus ant kartuvių, — o pamatysime Burns'o «gerumus».

Padeda Mexico valdžiai.

Washington. — Pasiūsta rota kareivių į Mexico parubėžį, idant nedeleisti Mexico politiškiems prasikaltėliams įieškoti sau prieglaudos Suv. Valstijose. Tai mat, jau ir vėl Suv. Val. «prijuočia» Mexico revoliucijoniniam judėjimui.

Tukstančiai gyventojų pavojuje.

New York. — Taip vadinama Apsaugos komisija at rado, kad New Yorke yra 500 dirbtuvių, dar prasčiau nuo gaisro apsaugotų, negu Asch Building, kur pereitą pavasarį sudegė 145 ypatos. Tose dirbtuvėse dirba tukstančiai žmonių.

Apsaugos komisija prareša, kad, abelnai imant, New Yorke kasdien sudega po vieną ypatą.

Penn. valstijoje sudegino negra.

Coatesville, Pa. — Minia įsiveržė į lignonbutį, išvilko lauk negra J. Walker'ą su lova, prie kurios jis buvo prirakintas ir nuvilkus už miesto sudegino jį.

Jis buvo kaltinamas tame kad nušovė detektivą, kuris jį norėjo suareštuoti. Negras pamatęs, kad negalės išbėgti iš policijos, norėjo nusišauti, bet tik susizeidė ir buvo pamtas lignonbutin, kur jis ir buvo prirakintas prie lovos.

UŽRUBEŽIS.

Portugalija, rodosi, bus gana demokratiška valstija. Sulig padarytų plianų, įstatymus galės išduoti tiktai parlamentas. Prezidentas bus renkamas parlamento ant keturių metų. Ministerija taipgi bus parlamento užtvirtinama. Ji tarnaus taip ilgai, kol parlamento didžiuma ją rems. Prezidento galė bus daug mažesnė netik už Suv. Valstijų, bet ir už Francijos prezidento galę.

Tuom tarpu dar nežinoma, kas bus prezidentu. Kalbama, kad dabartinis liglaikinis prezidentas neapsiimsias juo būti.

- d' -

Belgija ir Hollandija žada, karei atsitikus, laikyties išvien. Mat buvo pakeltas klausimas, kaip jiedvi turėtų pasielgti, jei iškiltų karė tarp Vokietijos, Francijos ir Anglijos. - d' -

Equadoro buvusias prezidentas Alfaro tapęs revoliucijonierių prašalintas, o jo vietoje pastatytas naujai išrinktasis prezidentas Estrada.

- d' -

Francijoje labai netikėtinas dalykas tapo atidengtas — socijalisto Herve suorganizuota «revoliucijoniškoji policija» atidengė šnipus-provokatorius tarpe Francijos darbininkų organizacijų. Visupirma atidengė, kad Blaid (revoliucijoniškasis sindikalistas) ir Dndrand (anarchistas) prigulėjo kaip prie darbininkų organizacijų, taip ir prie valdžios slaptosios policijos. Bet pastarąją savaitę «revoliucijoniškoji slaptoji policija» atidengė dar žymesni paukšti, negu tuodu. To vardas yra Lucien Metievie. Visi tris minėtieji «darbininkų reikalų apgynėjai» prigulėjo prie darbininkų organizacijų, vientik idant tarnauti valdžiai. Metievie patsai pasisiulė 1908m. vidaus dalykų ministeriui Clemanceau, ir 20 gegužio 1908m. jis gavo pirmutinę algą 300 frankų, kuriuos jam padavė patsai Clemanceau. Vėliaus gaudavęs po 250 frankų (apie \$50,00) kas mėnuo. Šisai niekšas netikatai pridudavo valdžiai visas žinias ir išduodavo darbininkų vadovus, bet ir patsai «vadovaudavo» straiukuose ir agituodavo prie turto naikinimo. Už pastarąjį darbą net jis patsai 1909m. buvo patupdytas kalėjiman ant 5 mėnesių; bet net ir čion vedė provokaciją.

Metievie'o provokatorišką darbą iškėlė eikštėn «revoliucijoniškoji slapta policija», kuri sugavo jo laišką, rašytą ministerijai. Kuomet jam parodyta faktiški jo niekybių davydai, tuomet patsai prisipažino ir pasirašė po tuom savo prisipažinimu. Turbut, ne mažai triukšmo tasai dalykas sukels Francijoje. - d' -

Chinija reikalauja nuo Mexico \$32,000,000 atlyginimo už skriaudą, kurią ji turėjo iš priežasties Mexico revoliucijos, laike kurios buvo užmušta 323 chiniečiai ir sunaikinta chiniečių turto ant \$1,000,000. Chinija tikisi, jog Mexico užmokėsianti.

Vokietija nenusileidžia savo reikalavimuose prieš Franciją Moroko dalyke, ir butinai reikalauja, kad Francija užleisų jai Francuzų Kongo, jeigu Francija nori, kad Vokietija nesikištų į Moroko klausimą. Francija sako, negalėsianti priimti Vokietijos reikalavimų. Vokietijos karės ministerija tvarko kariumenę ir eina gandas, kad ji pasiūs kariumenę į Adagir, Moroko, o paskui užims rytinį Afrikos pakrantį.

Italijoje cholera nesimažina. Nuo 1 iki 5 rugučio susirgo 1039, o mirė 380 nuo tos ligos. Cholera skleidžiasi linkui Francijos ir Šveicarijos. Laikraščiai prareša, kad jau susirgo 60 Francijos kareivių.

DARBININKU GYVENIMAS.

Amerikoje.

Brooklyn, N. Y. — Straikas motormanų ir konduktorių ant Coney Island gatvekarių linijos tęsiasi toliau. Straikieriai ketina jokiū būdu nepasiduoti. Kompanija irgi pasiryžus nedaryti nusileidimų. Ji sako, buk jai prekiuotų \$35,000 į metus daugiau, jeigu ji norėtų užganėdinti straikierius. Ištikrųjų gi, kaip straikieriai sako, jai daugiau neprekiuotų, kaip \$1,600 į metus užganėdinimui jų reikalavimų.

Boston, Mass. — Štai kaip Scott & Co. apgavo savo siuvėjus, unijinius darbininkus: Ji davė jiems dvi savaites neva dyklaikio (vakacijų), «iš priežasties karščių». Darbininkai po dviejų savaičių ateina į dirbtuvę, bet ji uždara. Na, pamislįjo sau, tai, tur but, mums buvo duota 3 savaitės dyklaikio, ir grįžta namo. Bet už dienos kitos patiria, kad laike «dyklaikio» buvo renkama skia-bai. Tąsyk paklausia darbdavio, kodėl jis taip daro. Jis gi atsako, kad jam nereikia «prakeiktų unijų».

Siuvėjų Unija laikys mitingą, kad nutarti, ką daryti su tokiu darbdavio pasielgimu.

New York. — The Interborough Rapid Transit Co. (gatvekarių linijų) visai uždraudė savo darbininkams ragauti alų laike darbo dienos. Jeigu pamato ką įeinant į salioną arba geriant atsineštą iš namų pietums alų, tuoj išvaro iš darbo. Pietums teduoda tik pusę valandos. Darbininkai skundžiasi, kad nieko daugiau jiems nepalieka laike pietų gerti, kaip tik pasmirdusį «ledinį» vandenį, kuris randasi jų pietavimo vietoj.

Kompanija neužmiršta aprupinti darbininkų doros reikalus. Ji pavadina kas utarninką kokius misijonierius, kurie per pietus įkalba darbininkams, kad šie sąžiniškai dirbtų ir kad gėrimas alaus tai griekas.

Pottsville, Pa. — Big Mine anglių kasyklose buvo užgriuvę trys darbininkai: Antanas Tamošaitis, Petras Samoniškis ir John Dolan. Tamošaitis ir Dolan, kurie išbuvo po žemėmis 48 valandas, išimti sveiki, o Samoniškis negyvas.

Milwaukee, Wis. — Tarptautinis susivažiavimas ugnagesių nutarė paaukauti \$2,000 vedimui McNamarų bylos.

Milwaukee's miesto taryba svarsto, kokiū būdu sutverti organizaciją pagelbėjimui bedarbių. Socialistas Coleman pasakė, kad mokyti ekonomistai mano, jog nuo pradžios sekančios žiemos prasidės didelės bedarbės, taip kad Sav. Valstijose bus 8 milijonai darbininkų be darbo.

Užsienyje.

Anglija. — Geležinkelių darbininkų unija pašaukė 500,000 geležinkelių darbininkų visuotinan straikan. 220 tūkstančių darbininkų iš sykio metė darbą. Tuojaus iškilo visuotinas straikas. Sykiu su geležinkelieliais sustraikavo dokų darbininkai, prekių išvažiotojai, gatvekarių darbininkai ir elektros ir gazo darbininkai Londone, Liverpoolyje, Manchesteryje ir kituose miestuose. Į vietą straikuojančių darbininkų valdžia statė kareivius prieš visų tų darbų. Nežiurint to, minėtuose miestuose judėjimas visai apmirė. Uostuose — neiškrauti prekiniai laivai su maistu ir įvairiais kitais reikalingais kasdieniniame gyvenime daiktais, tuo tarpu kaip tūkstančiai beturčių še mynų kentė badą; taip, viename tik Liverpoolyje yra 2000 kudikių, kuriems grėsė bado mirtis. Miestuose naktimis buvo tamsu. Tuli laikraščiai turėjo sustoti iš-

eidinėje, o tuli turėjo labai sumažinti savo didumą iš tos priežasties, kad neteko elektros.

Valdžia apginklavo apie 50,000 pėsčių ir raitų kareivių su kardais, durtuvais, šaudyklėmis ir bombomis, idant suvaldyti straikuojančius darbininkus, jeigu tie nenorės daleisti, kad jų vietoje dirbtų kareiviai ir kiti straiklaužiai.

«Tvarkos» vykdytojai kareiviai turėjo progą kelis syk atsižymėti savo žvėriškumu, «betvarkant» stakierius. Užpuldami ant straikierių Liverpoolyje, jie nesigailėjo buvusių jiems ant kelio moterų ir vaikų, kuriuos taip stumdė ir mušė, jog tuomi pasipiktino desėtkai tūkstančių darbininkų moterų, ir jų tūkstančiai išėjo straikuoti su kitais straikieriais. Valdžia ypatingai bijojo, kad iš priežasties gyvuliško apsiėjimo su vaikais ir moterims ne kiltų revoliucija prieš valdžią ir kapitalistus.

Du darbininkai buvo kareivių nušauti, o 12 darbininkų žuvo dėlei eksplozijos, kuri atsitiko, kada kareiviai šaudydami į vieną freightų pastogę, padegė ten buvusį dinamitą.

Į straikuojančiųjų miestų uostus valdžia pasiuntė po kelis šarvuocius. Abelnai, valdžia grasina darbininkams švinu ir plienu, jeigu jie nepasirodys prielankiais darbdaviams. Darbdaviai gi yra labai užsispyrę nepasiduoti darbininkams. Valdžia jokie žingsnio nedaro, kad darbdaviai išpildytų darbininkų reikalavimus; viskas, ką ji šiame atvejuje padarė, tai prižadėjo paskirti komisiją sutaikymui straikierių su darbdaviais.

Straikieriai neužsitikėjo valdžios skiriamoms komisijoms, ir nemanė atsisakyti nuo savo reikalavimų: 1) kad darbininkams būtų pakelta alga ant 50% į savaitę, 2) kad tereikėtų dirbti tik 54 val. savaitėje, 3) kad visi geležinkeliai pripažintų uniją, ir nepriimtų dirbti neunijinius darbininkus ir 4) kad visi Liverpool'io dokų darbininkai būtų priimti atgal į darbą. (Kada dalis jų sustraikavo, tąsyk visi jie buvo pavaryti iš darbo, kitaip sakant, darbdaviai apgarsino lokautą).

Straikieriai laimėjo. Unija pripažinta. Išrinkta komisija iš darbininkų ir kompanijos atstovų ir pašalinų žmonių nuspręsti apie kitas straikierių išlygas.

Berlynas. — Sustraikavo 125,000 metallinių darbininkų Saksonijoje ir Thuringijoje. Bavarija laukia tokio-pat straiško.

KORESPONDENCIJOS.

ROCHESTER, N. Y. Liepos 30 nakčia nusinuodijo Pranas Siulelis-Paršaitis. Savizudystės priežastis — tai skurdus gyvenimas Amerikoje.

Velionis buvo laisvų pažiūrų žmogus. Versdavo į lietuvių kalbą raštus iš svetimų kalbų ir pasirodė gana gabiu tame darbe. Žymiausiu jo vertimu yra žinoma Bellami'o apysaka «Pažvelgus Atgal», kurią išleido «Vien. Liet.»

Jis pragyveno Amerikoje pusketvirtų metų, niekad neturėdamas atsakančio sau darbo. Rochesteryje jis, prabuvęs 9 mėnesius be darbo, gavo kokį ten darbą mašinšapėje. Čia jis sunkiai susižeidė galvą, o kadangi nemokėjo kaip reikiant darbo, tai dažnai pareidavo iš darbo su kruvinomis rankomis.

Pirmiaus velionis savo vargus skandydavo aluje ir degtinėje, bet pastarame laike jis negerdavo.

Jis buvo vienas iš revoliucionierių ekspropriatorių revo-

liucijos reikalams laike revoliucijos 1906 m. Valdžios gaudomas, pabėgo į Ameriką. Rusų valdžios snipai mėgino ir čia jį sušnipinėti; ir jis buvo priverstas po kelis mėnesius iš vienos į vietą, idant jį nesugautų.

A. a. Siulelis buvo 27 metų ir 7 mėnesių, kada mirė; paliko žmoną ir 15 mėnesių kūdikį.

K o r e s p o n d e n t a s.

COLEMAN ALBERTA, Canada. Nuo 1 d. balandžio iki šiam laikui straikuoja 7600 U. M. W. of A. darbininkų; reikalauja unijos pripažinimo. Per 5 suvirš mėnesius straikeriai laikėsi vienybės, bet pastaruoju laiku lietuvių kunigas pradėjo landyti po visus straikerių apgyventus kampus ir raginti, kad grįžtų darban, sako, visvien straiko nelaimėsitė. Ir jau keli lietuviai, jo atitraukti nuo straikuojančiųjų brolių, dirba. Matyt, kunigas gavo nuo kompanijos keliatą dolerių

Pranešu visiems lietuviams, kad nevažiuotų į Albertą ir British Columbia, nes visur dideli straiukai.

T. B o b b i t.

SPRINGFIELD, Ill. Liepos 30 d. atsibuvo pirmas šios vasaros lietuvių piknikas, parengtas LSS. 9 kuopos. Žmonių atsilankė labai daug. Svaiginanti gėrimai suvis nebuvo pardavinėjami. Buvo prakalbos ir dainos. Nuo pikniko kuopai liko pelno \$60.

Šįmet čion tankiai pervaziuoja socialistiškai kalbėtojai, kurie laiko prakalbas anglų kalboje. Neseniai susitvėrė ir lenkų socialistų kuopa. Turime Springfielde jau 5 socialistų kuopas. Visos kuopos turi išsiskyrę iš savo tarpo po du draugu į vietinį visų kuopų veikiančią komitetą; jis susirenka ir veikia išvieno svarbesniuose reikaluose. Socialistų skaitlius pas mus šįmet žymiai pradėjo augti. Čion apsigyveno Ill. valst. socialistų organizatorius.

Atžagareiviai baimėjasi socialistų, it kokios epidemijos. Springfielietis.

PHILADELPHIA, Pa. LSS. 1-ma kuopa. sumanė įsteigti vakarinę mokyklą; tam tykslui išrinkta komisija.

1910 m. per LSS. 1-mą kuopą buvo susitvėrusi Moterų Apšvietos draugija, bet, nežinia dėl kokių priežasčių, negyveno. 1-mos kuopos Dramatiškas Ratelis, pergyvenęs tik apie metus laiko, mirė. Jo veikiančios ypatos daug triuso buvo paklojusios. LSS. 1-mos kuopos Dainininkų Choras sustiprėjo.

J u o z a s L e l i o n i s.

MOTERŲ SKYRIUS.

Iš moterų judėjimo.

I s l a n d i j a. — Salos I-ladijos parlamentas priėmė naują konstituciją, pagal kurią moteris turi lygias su vyrais balsavimo teises visuose dalykuose.

Parlamentas taipgi išdavė įstatymą, kuris daleidžia moterims užimti ministerių ir kitų valdininkų vietas; sulyg tam įstatymui, moteris turi lygias su vyrais teises visose mokyklose; jos gali gauti stipendijas, kaip ir vyriškos lyties studentai, ir jos gali būti profesorėmis ir mokytojomis.

Islandija turi 50,000 gyventojų. Ji yra politiškai pušiau-puigulminga nuo Danijos karaliaus.

H o l l a n d i j a. — Parlamentes uždraudė laikyti prie darbo moteris naktimis, išimant tik silkių pramoniją, kurioj daleista naktinis moterų darbas. Užginta moterims dirbti dirbtuvėse nedėdieniais. Parlamentas išdavė įstatymą, sulyg kurio moterims aprubežiuota darbo laikas iki 50 val. savaitėje. Vedusios moteris turi but atleidžiamos iš darbaviečių subatomis nuo pietų, o darbavietės, kurios peržengs tą įstatymą, bus baudžiamos.

Iš viso šito, skaitytojai ir skaitytojos, matote, kad net kapitalizmo viešpatavime galima darbininkams ir darbininkėms daug ką atsiekti, jeigu tik parlamentuose ar kitokiose įstatymdavystės įstaigose darbininkų kliaa turi daug gerų savo atstovų.

S o u t h W a l e s, Australija. — McGowan, ministerių pirmininkas South Wales'e, sako, kad Australija turi tebulesnę valdžią, negu kitos šalys, todėl, kad ten moteris turi balsavimo teises. Anot jo, moteris labiau paguodoja savo balsus, negu vyrai; balsavimo laike daugiau ateina balsuoti moterų, negu vyrų, ir moteris, balsuodamos, labiau už vyrus tēmija, idant nepaduotų savo balsą už ypatą, kuri netinka tam tikram urėdui — jos stropiai žiuri, kad būtų renkami atsakanti žmonės net į paprasčiausius ir menkiausius urėdus.

Ir Australijos moterų naminiam darbiui neužkenkia politiškas darbas. Kada vienos eina balsuoti, tai kitos tuo tarpu prižiuri jų kūdikius ir pritaiso valgių vyrams.

Moteris senovėje.

Rytinėse šalyse, pradedant nuo žilos senovės laikų, moteris buvo daugiau ar mažiau pavergta. Bet senamjame Egipte, kuris pagal rasos (žmonių veislės) ir kultūros, greičiau priklauso Azijai, negu Afrikai, buvo kitaip. Ten kai kurį laiką moteris užlaikė augštesnį stovį, negu vyrai, ir pagal ženybos įstatymų jis turėjo jos klausyti. Vienok vėliau ta moteries višnybė tapo panaikinta. Laike Faraonų*) valdymo apsireikšdavo ir daugpatystė, bet gana retai. Karaliai — neskaitant prigulovių — turėdavo po tris ar keturias pačias, bet iš jų tik tai viena skaitėsi karaliene.

Indijoj visada žiurėta į moterį, kaip į dvasiškai silpną esybę. Manu**) daleido braminams***) vesti po keturias pačias iš įvairių kastų****), bet antrosios pačios kūdikiai

*) Egipto karalių titulus.

**) Žmonių veislės protėvis ir indusų įstatymdavėjas, pagal indusų padavimus.

***) Kunigai indusų, kurie skelbia už augsčiausią esybę Bramą, pasaulio sutvertoją; — Višnu, pasaulio apsaugotoja ir Šiva, pasaulio anlytoja.

****) Vistomenės luomos, iš kurių joku būdu negalima pereiti į kitą nomą. Kastos buvo senovės Egipte ir Indijoje; jos dar ir dabar gyvuoja Polinezijoje.

klausė tam, kuris davė vyrui pinigus jos įgijimui. Dabar Indijoje yra pripazinta vienpatystė, vienok, jeigu moteris neivaisinga, tai galima imti kitą moterį sau už pačią. Tada įvedimas vienpatystės, visai nepalengvino moteries stovio. Nes vyras turi tiesą persiskirti, jeigu ji yra nevaisinga ar negimdo vien tik mergaites; jei ji serga neišgydoma liga arba jei ji yra blogo budo.

Moteris, žinoma, tokių persiskyrimo teisių neturi ir, beje, tai ją žiurima biskutį geriau tiktai tada, kada ji padidino sunų.

Pagal papročius, indusų moteris, kuriai numiršta vyras, turi buti sudeginta ant laužo sykiu su vyro lavonu; jeigu ji yra neščia, tai tasai esti atidedama iki tam laikui, kolei negimdo kukdikį. Anglai nemažai kovojo prieš tokį žiaurų paprotį, vienok pageidaujamų pasekmių nebuvo, nes našlės visados prašo, idant jas sudegintų, nes vistiek jų padėjimas vyro mirties yra nepakeliamas, ir joms nevalia su kitu vyru apsivesti. Manu, indusų įstatymdavėjas, laikė moterį už

vilties žemą esybę. Pagal jo nuomonės, «moteris būtų didžiausia nelaimė šeimynai, jeigu vyras nesektų kiekvieną žingsnį. Moteris be vyro leidimo negali nieko daryti: kukdikystę ji privalo buti po tėvo priežiūra, vėliau — vyro, brolio ar vyro giminaičio». Šitie jo žodžiai ir darbai da turi įstatymų pavidalą netik Indijoje, bet ir visur tarp braminizmo pasekėjų. Pagal Manu prisakymo, vyras privalo su didžiausia atidumu rūpintis sau pačią: ji turi buti daili, patraukianti, o prie to reikalinga, kad ji nemokėtų nei skaityti. Moteris esti, kaip vyro tarnaitė arba vergė; jai nevalia vyrą šaukti vardu, o sėdėti sykiu su juo prie stalo.

Indusų moteris yra dailios, bet jų dailumas greit nuvynioja priešasties labai ankstyvo apsidavimo. Jos išeina už vyro, budamos 8 ar 10 metų amžiaus, nes braminiai, bijodami kitų pajuokos, stengiasi surasti joms pastogę pirmiau, nei jos suauga; bet apsidėdusios jos palieka iki 12-ktų metų savo tėvus, kurie per tą laiką išmokina jas siuti ir valius gaminti. Jei moteris palieka neištikima savo vyrui, tai būna nuteista pagal Manu įstatymą ir atiduota šunims ant draskymo, o jos mylimąjį sudegina ant įkaitintos geležinės juostos. Bet jeigu prasizengėlis esti braminas, tai jį išventina brakoninkus.

Chinijoje, kaip keliauninkai pasakoja, moteris pirmesnioje laikuose buvo bendra vyrų savastis. Vėliau ženyba priėmė tokią formą, kokią mes matome pas mongolus ir tokius. Pas paskutinius buvo madoje bizniška sutartis akvizijoje liudininkų, vienok mergaitė atsiduodavo tam, kuris nupirkdavo tik tada, kuomet jos tėvas gaudavo sukalbėtą kaitlių gyvulių: avių, jaučių, arklų etc. Dalį mokesčio už pačią sumokėdavo pirm šliubo, kitą dalį — dienų šliubo.

Chinijoje tėvas galėjo pasielgti su savo dukrele, kaip tik norėjo, jis galėjo už pinigus parduot jos nekaltybę, arba parduoti savo pažįstamam dėl... pasilinkšminimo. Tokią pat teisę turėjo ir vyras. Turtingiems chiniečiams daleista turėti po kelias pačias.

Chinietės ir japonietės esti po priežiūra tėvų, o vėliau

vyrų, sunų, ypatingai vyresniojo. Jos gyvena atskirai nuo vyrų, nevalgo sykiu su vyrais, tiktai tylėdamos patarnauja prie stalo. Našlės gali apsivesti su kitu vyru, bet labiau gerbia tas, kurios to nedaro.

Senovės arabai, kuriems tankiai stokuodavo maisto, nužudydavo mergaites ir įkasdavo į žemę gyvas senutes, kada jau jos pačios negalėdavo prasimaitinti. Esant tokiam papročiu, moterų budavo mažiau, negu vyrų ir todėl atsitikdavo daugvyrstė; vienok viena pati negalėjo turėti daugiau kaip 10 vyrų. Ir jeigu arabų moteris palikdavo neišcikima vyrui, tai ją ir jos mylimąjį užmušdavo akmenimis; pas bedujinus (klajoklius arabus) nukirsdavo galvą; pas kabilių tautą už vieną netiesotą bučkį aštriau baudavo, negu už žmogžudystę.

Graikijoje moteris ar buvo pasmerkta atskiram gyvenimui. Vyras pasivogdavo sau pačią arba nusipirkdavo. O kaip tik ji įkeldavo koją į vyro namus, tai be jo daleidimo negalėdavo su kitais susitikti. Kada vyras numirdavo, ji pasilikdavo jo giminių savastis. Tiktai nuo Solono laikų (septinto ir šešto šimtmečio prieš Kristų) tas paprotys persikeitė, kada tėvai pradėjo savo dukterims duoti «kraitių»; nuo to laiko moteris galėjo biskutį liuosiau kvėpuoti, pakėlė augščiau galvą ir net mėgino dalyvauti draugijiniame gyvenime.

Romų įstatymai daleido nevedusiems vyrams sugyventi su tomis moterimis, su kuriomis negalėdavo apsivesti, kaip va: artistėmis, persiskyrusiomis moterimis ir paliuosuotomis vergėmis. Bet nuo tokio sugyvenimo gimę kukdikiai nesiškai tėvo šeimynos nariais ir po tėvo mirčiai negalėdavo suimti jo turtų. Moteris ten turėjo biskutį daugiau laisvės, negu Graikijoje: ji galėjo viena pati išeiti iš namų, lankyti teatrą ir pažįstamus. Vienok, nežiurint į tą truputį laisvės, ji buvo tėvo ir vyro savastis, o pagal įstatymų skaitėsi už savo vyro dukterį ir savo kukdikių sererį. Vyras, turėdamas tiesą ją «pamokinti», galėjo mušti ar atiduoti ant kokio laiko kitam vyrui, bet moteris turėjo viską tyliai perken-tėti.

Toks tai pas senovės tautas buvo moterų padėjimas. Žinoma, pas tulas tautas moteris turėjo daugiau laisvės, negu pas kitas, bet abelna šeimynos ir ženybos evoliucija (besivystymas, besiplėtojimas)ėjo vienu keliu.

Dabargi mes matome, kad gyvenimo progresas viską pastumė, ir iš atžvilgio į moteries laisvę žmonija yra nužengusi didelį žingsnį pirmyn. Net toje pačioje Indijoje ir tai moteris yra kur-kas laisvesnė, negu senovėje. Yra valstijos, kur moteris turi lygais su vyrais teises, ir tokių progresiviškų šalių skaitlius didinasi. Ir nėra abejonės, kad ne už kalnų yra laikas, kuomet moteris turės lygias su vyrais teises visame kame.

Barabošius.

Rašydamas šitą straipsnelį, rėmiausi ant Lafargo ir Huedri-Meno faktų.

Apšviestunai.

GERKIM, vyrai, dar po vieną!
Kiek čia gerta... tik nuspjaut...
Toji laimė ne kasdieną,—
Ei! daugiau, daugiau ragaut!
Tankiai dvasią taip gaivina
Intelektai mūsų tautos;
Savo galvas jie «džiovina»
Vis... dėl labo apšvietos...

Jei dėl «principų» pris'eina
Susipešti gan skaudžiai—
Tuoj į smuklę jie nueina!—
Vėl bučiuojasi saldžiai!...

Partijos ir partijėlės
Ten prauva jiems visai,
Vien tik žydi «mokslo gėlės»*)
Ir putoja sau stiklai.—

Tautininkai -- demokratai,
«Soc'jalistai» ir kiti,
Lyg užburti Raulo ratai,
Sukinėjasi girti...

O — dėl mūsų daug jie veikia
Per dienas ir per naktis...
Nei kalbėti jų nereikia—
Juose mūsų ateitis!...

St. Strazdas.

BELETRISTIKA.

NAUJI APAŠTALAI.

(Feljetonas)

Kas yra apaštalas — visi žino. Kas nežino — teperskaito bibliją.

Sėnovėj apaštalai keliavo po srietą — ir šiandien keliauja. Jų pereiga žinoma: apsaugoti dušias nuo krikščioniškojo velnio. Tas reiškia, kad kiekviena nabagėlė atsiverstų prie dievo ir klausytų apaštaly skelbiamos evengelijos, kuri sako: «Išsivadėkite žemiškos laisvės, nes tik ubagai bus įleisti į karalystę dangaus. Viską, kas yra žemiška, atiduokite motinai bažnyčiai».

«Motina» yra labai ėdri moteriškė: ji net nagus, savo «viernoms» dušioms apkramtė — kadangi pastarosios jau seniai viską žemišką buvo atidavusios, apart savęs, nėsa jos pačios priklausos dievui.

Verčiant godžiam pilvui, motina savo vaikučius-apaštalus siunčia gaudyti daugiau dušių, tik, žinoma, dušių su kunais. Bet nevisuomet tiems apaštalams sekasi išpildyti

*) „Intelektuališkai išsivysčiusios“ galvos. — Aut.

motinos šventą valią, ypač heretikai, šliuptionariai ir cicilikai, nelabai nori išsivadėti savo žemiškos liukšmybės, nors apaštalai ir kaž-kaip norėtų įkvėpti savo šventą dvasią netikoliams. Antai kitkart tulas šventas Vaitiekus vos spėjo atkeliauti tuomet pagoniškon Lietuvon, kaip «nevieronis» pliaukšt! — ir užpampino, kaip Krosnos parablaščius zakristijono vištą. O pernai šliuptionariai ir cicilikai išvijo apaštaly Tėvą Kažį Kapuciną iš šios pagoniškos šalies.

Taigi, kaip senovės apaštalams, taip ir šios gadyinės apaštalams kelias ne gėlėmis išklotas... Erškėčiais, brolyčiais, erškėčiais! Kad ve ir mūsų Tumui su Alšausku (paštarajo tikra pravardė — pan Olsziewski): vyrai garbingi, atsižymėję dvasios ubagyste, o čion — šmakšt! kaip apuokas iš skylės, Chicagos Skurdžius ir apdergia tokius atsižymėjusius dievo tarnus. Jūs, sako, kunige Tumai, negalite kalbėti apie Lietuvos laisvę, nes vergas dvasioje nesupranta, kas tai yra laisvė. Esą, kaip tik koks ten ksiądz Michalkiewicz jį pakudrino už darbavimąsi «tėvynės» labui ir už didelį patrijotizmą, tai Tumas priklaupė ir, persiprašydamas, pabučiavo ksiądzo Michalkiewicziaus skverną.

Ar toks, girdi, gali mums, amerikonomams, pasakyti apie kokią ten laisvę, kuomet pats nusilenkia prieš jungą?

Tai mat, kad tik jis vienas, tas «dvasios» Skurdžius toks butų! Bet kurgi! Cicilistai suodė jau seniai apie naujus apaštalus, šeši metai atgal — ir jie uždėjo ten kokį laikrašt-palaikį, vadinamą «Kova», kuri irgi spjaute-spjaudo ant tokio, kaip ji mislija, kunigiško gešeto. Telepatišku*) budu teko pergauti mislį vieno iš «Kovos» heretikų.

Štai kaip jis mano: «Kunigas Tumas ir kun. Alšauskas renka aukas «Saulės» draugijos «gimnazijai» ar ten kokiems namams statyti. Bet kuniginė mokykla neskleidžia moderniškojo (šiagadyninio) mokslo, o mokiniams pilnas mokaules prideda prietaringos košės. Ji (taigi mokykla-gimnazija) auklės tik dvasiškus nuskurėlius, ubagus. Washingtonas mums parodė kitokį taką, negu kad šie apaštalai. Mēs eisime juo, ir parodysime visuomenei tą taką. O visokius panašius apaštalus aprėdysime gėdos rubais, tais, kokius jie sau pasisiuvo».

Ir darbas — bjaurus darbas — varoma pirmyn. Chicagoje tie apaštalai vieną gražią dieną valgė pietus. Tulas cicilikas — šmakšt! — ir pakišo „amerikanckų“ kopustų. (Tas cicilikas buvo, mat, patarnautoju vieno žydiškojo restoracijoj). Svečiai manydami, kad tai koks labai „košer“ valgis, su godumu ėmėsi. Bet už valandėlės — viešpatie, atleisk sunkius griekus — pradėjo jiems viduriuose darytis taip negerai, kaip Deratievkai nuo „pancko liminado“.

Kas užtaišė tą bjaurų šposą — tuojau dasiprasta. Tu-

*) Telepatija vadinasi perdavimas vienos ypotos minties arba jausmų kitai ypatai, esančiai atstui nuo pirmosios ypotos, taip kad kita ypata nei girdėjimu, nei regėjimu, nei kitu koku paprastu kuno pajautimu, negalėjo gauti įspudžių nuo pirmosios.

— Red.

las daktaras aiš

ne tik šis taras

Viskas išė

mas, tad po pie

suriko: „Teism

nomis! Dar sij

O antras a

ne Ispanija --

klauqes mano

tėvoko vaikų,

kią porą kapų

tarnams but b

Skaitant

sportas, surau

„Grinoria

amerikanckus

Ir dangui

matosi, liudne

SA

LS

139) Dr.

mikas reikal

K-tui. Drg

siqetas L. K.

kad tai L. K

110) I

ratų konspel

I

Ant par

ko laiška, ku

kau sekančiai

Laišką p

dirbu toj įstai

tis, Visus l

administracij

Įtura to

Skaityt

venimo taip s

dagavimu «L

priegtam ir

kns skaitys ko

Galvs te

patarė, kad p

dar nedariau,

ris, regis, irgi

Tiek tegu

Philad. 2

las daktaras aiškiai pasakė: „Čia „Kovos“ oras dvokia — bene tik šis tarnas nėra „svieto lygintojų“ atstovu!“

Viskas išėjo aikštėn. Kaip praneša bevielinis telegramas, tad po pietų — tų nelaimingų pietų — viens apaštalas suriko: „Teisman „Kovą“ su visais jos ratų špykais ir mašinomis! Dar šį vakarą išrinksime Inkvizicijos Tribunalą!“

O antras apaštalas, esą, atsakęs: „Vargu kas bus. Čion ne Ispanija — heretikai čia viešpatauja. Geriau butum paklausęs mano rodos: mums reikėjo atsivežti kokią rotą caro tėvuko vaikų, kuriuos heretikai kazokais vadina, prie to, kokią porą kapų nekaldiausių davatų, tad tada visiems šliuportarniams but buvę molčat!“

Skaitant tokį telegramą, tulas suanglėjęs lietuviškas sportas, suraukęs kaktą, atsiliepė:

„Grinoriai, žiurėk! Dar šolderiai ant dypo, o jau apie amerikanckus sudus šneka!“

Ir dauguma lietuviškų heretikų jam pritarė. Tad, kaip matosi, liudna kelionė ir šio amžiaus apaštalamis.

Pan Stasiuliewicz.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus pranešimai.

139) Drg. J. Šukio įnešimas, kad sustabdyti visas polemikas reikale zecerių ir redaktoriaus nubaudimo pasiūsta L. K-tui. Drg. J. Šokiui paaiškinta, kad tasai įnešimas pasiūstas L. K-tui, o ne V. K-tui (kaip įnešėjas manė) todėl, kad tai L. K-to dalykas.

140) L. K-tas pranešė, kad neturi surengęs jokių referatų konspektų.

L.S.S. Centro Sekretorius *Aug. Pivris.*

Pildančiojo Komiteto Tarimas No. 20.

Ant pareikalavimo, kad priduočiau V. K-tui Račkausko laišką, kuriame atsisako korektuoti «Mot. ir Soc.», atsakau sekančiai:

Laišką priduoti negaliu, nes jau antras mėnuo, kaip nedirbu toj įstaigoj, kuriai tas laiškas priguli ir kur jis turi rasti. Visus laiškus ir kitus dokumentus galite rasti «Kovos» administracijoje.

Įtura to laiško maž-daug sekanti:

Skaityt korektas negalėsiu apsiimt, nes aplinkybės gyvenimo taip susideda, kad veik visą laiką esu užimtas tai redagavimu «Laisvosios Minties», tai savo kasdieniniu darbu; priegtam ir sveikata mano netvirčiausia, bet geistina, kad, kas skaitys korektas, jau vienas skaitytų iki galui.

Gavęs tokį atsakymą, rodžiau jį ir redaktoriui, kuris ir patarė, kad pasamdylti V. Daukšį minėtam darbui. Aš tą dar nedariau, kaip jis man patarė; pranešiau Pil. K-tui, kuris, irgi tarė minėtą klausimą.

Tiek tegaliu atsakyti ant minėto klausimo.

Philad. 26, 1, 11. Prieteliškai J. G r i n i u s.

Gavęs nuo J. Grinius atsakymą, kad visi laišakai randasi «Kovos» adm. užklausiau pastarąją, kuri davė šitokį atsakymą.

C e n t. S e k r e t o r i u s.

M. D. —

Gavau nuo jūsų užklausimą (laiško N139) kas link palikto per J. Grinių «Kovos» adm. archive V.K. Račkausko laiško, kuriame kalbama apie redagavimą «Moteris ir Socijalizmas».

Šiuomi pranešu, kad nieko panašaus nuo J. Grinius negavau ir pas mane tokio laiško nėra.

Draugiškai «Kovos» adm. A. Ž y m o n t a s.

Philad. Pa. Feb. 11, 1911.

Kadangi J. Grinius nepriduoda V.K. Račkausko originališko laiško, kuriame V.K. Račkauskas atsisako korektuoti «Mot. ir Soc.», tai aš įnešu V. K-tui tiesiog užklausti Račkausko apie jo atsakymą.

J. Grinius teisinimasis linkui nusamdymo V. Daukšio yra be pamato; nes jis V. Daukšį savarankiškai (be jokio komitetų tarimo) pasamdė. June 17 (žiur. P. K. tar. 49, «Kovos» N29, 1910 m.) klausė, kas turi korektuoti «Mot. ir Soc.», o konferencijoje pranešė, jog yra nusamdęs V. Daukšį ir kad didelę dalį to darbo V. Daukšys yra atlikęs; ir tik tada konferencija užtvirtino V. Daukšį palikti prie korektavimo to veikalo ant toliaus.

Šitą krivulę patalpinti tik tada, kada bus gautas atsakymas nuo V.K. Račkausko.

New York, N. Y. 5, 27, 11. P.K-to narys *M. M. Račiūtė.*

Pritariu M.M. Račiūtės įnešimui ir priduriu, kad išreikalauti iš J. B. Smelstoriaus paliudijimą, ar ištikro jis matė V. K. Račkausko laišką, kuriame Račkauskas atsisako taisyti «Mot. ir Soc.» korekturą, kurį J. Grinius tvirtina, buk J.B. Smelstorius matęs.

Waterbury, Conn. P.K-to narys *J.S. Pruselaitis.*

Pilnai sutinku su dr-gės M.M. Račiūtės padavijimu ir J.P. Pruselaičio dėdėku.

Wilmerding, Pa. P.K-to narys *B. K. Kondrotavičius.*

Sulyg šio P. K-to tarimo, aš užklausiau V.K. Račkausko ir J.B. Smelstoriaus, kurie davė atsakymus, kuriuos ir paduodu žemiau.

A t s a k y m a s.

Dalykas buvo šitaip: nusibankrutijus «Progresui», jo darbininkų susirinkimam tapome pakviesti aš ir J. Grinius, kur turėjo but apkalbama pardavimas spaustuvės už neišmokėtas darbininkams algas.

V. Daukšys liko be darbo. Grinius man tuojaus pasakė, kad reikalingas korektorius «Mot. ir Soc.» knygai, nes Račkauskas neapsiimęs korektuoti. Sykiu su Daukšiu, sugrįžę «Kovos» redakcijon, peržiūrėjome rankraštį. Taisydas buvo labai reikalingas. Algą Daukšiu administracija žadėjo mokėti tokią, kokią paskirs C. K. konferencija, kuri ir sutiko su J. Grinius raportais ir paaiškinimais tame klausime, pripažindama mokėt korektoriui po \$500. į savaitę.

Reiškia, sprendė konferencija, o ne administracija. Jo-

kio laiško, V. K. Račkausko rašyto administracijai su atsaisykymu korektuoti, neesu matęs, vien žinau, kad Račkauskas, kuriam buvo V. Daukšio sutaisytos korektos, rodos, apie kelis kartus pasiūstos, protestavo prieš pertaisymą jo rankraščio. Pertaisymą pripažinau pats už butinai reikalingą, ir tą, rodos, taipgi sakiau C. K. konferencijoje. Tiek tik šiame dalyke esu dalyvavęs ir tiek jame žinau.

Philad. Pa. 30, 6, 11. J. B. S m e l s t o r i u s.

LSS. Centro Sekretoriui.

Gerbiamasai, kaslink korektavimo «Moteris ir Socializmas», visą, ką tame dalyke žinau, savo laiku buvau pranešęs drg. Pruselaičiui, jam to užklausus, ir daugiau apie tai nieko nežinau ir žinoti nenoriu, nėra be mano žinios ir sutikimo buvo taisytas rankraščių; pastarieji P. K.-to tarimai, viešai pagarsinti «Kovoje», parodė, kad apie rankraščio vertę buvo klausta administratoriaus, o ne Lit. Kom., kuris tą rankraščių išmanęs priėmė ir apie jį savo nuomones ištarė. Savo laike aš kelis sykius kreipiausi į «Kovos» administraciją, kad man prisistų paskutines korektas perskaityti, bet jų negavau. Jei ir bučiau gavęs, maža iš to būtų išėjusi nauda, nes daromos yra electroplates, tad klaidų, nors jos ir atsirastų, nebepataisysi. Iš to galite suprasti, kad neatsiskaitau taisyti korektas.

Manau, jog pasiganėdinsite šiais mano paaiškinimais. Su pagarba.

New York City, 6, 7, 11. V. K. Račkauskas.

Taigi, galų gale, sulyg Smelstorius ir Račkausko liudijimų, visgi pasirodo, kad V. K. Račkauskas nebuvo atsaiškęs nuo korektavimo «Mot. ir St. c.»

17 VIII. 11.

LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Illinois rajono dėlei.

Drg. K. J. Valys N27 „Kovos“ kairėtai atakuoja Ill. rajoną už jo neveiklumą ir sako: „Miega jis sau ir nieko nesirupina. Konferencijų nėra nuo 1908 m. Perrinkt valdybą vos dasimeldė rajono organizatorius. Taip-pat miega ir pačios kuopos“.

Nemanau čia teisinti rarojo neveiklumą, nes faktiškai jis jau nuo seniai yra skilęs į dvi dalis: Chicagos Suvienytos Kuopos, kur priklauso apie 9 kuopos, ir likusį, taip vadinamą, VIII-tą rajoną, prie kurio pasiliko ar 6 kuopos pietinėje Ill. dalyje (Springfield, Springvalley, Pana, E St. Louis ir kitur), bet turiu pastebėti, kad Chic. Suv. Kuopos veikia nemažiau už kitus rajonus ar kuopas. Skilo į dvi dalis todėl, kad Ill. valstija tokia plati, jog, kada prisieidavo šaukti konferencijas, tad nei viena kuopa nenorėdavo siūsti savo delegatus iš Springfieldo į Chicagą bei iš Chicagos į E St. Louis, nes, siunčiant delegatus į tokį tolumą po kelis kartus į metus, prisieidavo išmokėti po keliatą desėtku dolerių ant vieno delegato, kadangi žinome, jog geležkelio tikietas į vieną pusę, važiuojant iš Chicagos į Springfield bei E St. Louis, lėšuoja apie 10 dol.

Jei drg. Valys turi minty, kad VIII-tas rajonas nieko

neveikia pietinėje Ill. dalyje, tad turi tiesą, nes, ištikrųjų, apie tą dalį visai mažai kas tesigirdi. Bet, kad pasakyti, jog Chic. Suv. Kuopos miega, tai turi didelę klaidą ir aš manau, kad jis tą neturėjo minty, taip kalbėdamas.

Chic. Suv. Kuopos veikė savistoviai ir savo darbų negarsino per laikraščius, motivuodamosi tuomi, kad darbas darbu lieka, o reklamavimasis tai tik noras pasirodymo; tas ir nutarta buvo praėjusių metų konferencijoj.

Kas buvo Chic. S. K. minėtoji konferencijoj, galėjo pastebėti iš viršinių raportų: kad Chic. Suv. K. užlaiko Dramatišką Ratelį, susidedantį iš gabiausių mylėtojų-artistų, kuris turėjo didžiausią pasisekimą ir simpatiją tarp chicagiečių; jis lošė sunkiausiai, gana pamokinančius ir žmonės suprantamus veikalus; Suvienytų Kuopų agitacijos komitetas laike metų surengė įvairiose miesto dalyse ir miesteliuose apie 80 prakalbų ir paskaitų, neįtraukiant į tą skaitlių tų kuopų, kurios taipgi šį-tą nuo savęs veikė; čia reikia priminti, kad 81-ma kuopa turi savo vyrų chorą ir jį daugybę kartų lošė tuos veikalus, kurių Dram. Rat. nesusėdavo atlošti, nes 81-ma kuopa taipgi turi gana gabių artistų (kaip tai: Dunduliai, Uktveris ir kiti, kurie net suspėjo ir Dram. Rat. dalyvauti).

Nekalbant jau apie mažesnius nuveiktus darbus ir nesigiriant, dar galima pridurti, kad Dram. Rat. drįso imti tokias lošimui svetaines, kurios panešdavo lėšų virš 300 dol. ir da pelno turėdavo, kuomet tautiškoji „Birutė“, panešdama tokius-pat iškaščius, visuomet su nuostoliais išeidavo ir dar kokiais — po arti 100 dol.

Drg. Valys, turbut, ir nesilankė su savo „darbščiuoju“ organizatorium ant konferencijų, kurių per paskutinius 2 mėnesiu jau 3 turėjome, per ką, nežinodamas kur kas ką veikia, laukia, kad jį kas išliuosuotų „iš po sunkios kapitalizmo letenos“, negarza, nesocialistiškai!

Kad jau nepasirodyt „miegančiais“, Suvienytos Kuopos paskutinė konferencijoj nutarė priimti VIII-to rajono vardą; tas buvo atlikta tada, kada Chic. Suv. kuopų sekretorius drg. Gailunas savo laike pranešė apie tą sumanymą Centro sek. drg. Purviui, kurio oficiališkas laiškas buvo perskaitytas konferencijoj, jog jis prieš tai nieko neturi ir kad galima pasilaikyti VIII-to rajono vardu. Gyvuojančios gi Ill. pietinėje dalyje kuopos, dėlei parankumo, galės sutverti naują rajoną ir pareikalauti nuo Centro sek., kad jis paskirtų sekantį iš rajonų numerį.

Paskutinė konferencijoj, atsibuvusioj 23 d. liepos š. m., likausi išrinktas už rajono liglaikinį organizatorių ir laikau sau už pareigą pranešti, kad nuo 24 d. liepos prasidėjo viršinių kuopos nominacijos. kuopos ir pavieniai rajono draugai malonėkite nominuoti kandidatus į sekančius rajono viršinius organizatorius, prot. sekretorius, fin. sekretorius, išdininke tris narius į veikiamąjį komitetą ir 5 narius į agitacijos komitetą. Nominacijos turėtų užsibaigti iki 24 d. rugpjūčio, vėliaus nominacijos pasiūstos gali but nepriimtos, todėl pasirupinkite atlikti į laiką, kad nepasilikti užpakalyje kitų Kiekvienas kuopos narys ar pavienis turės teisę nominuoti

tik po vieną y
po 3, į Agit. P
Nominacij
niam VIII-to
nū), 1627 Dr
sų gavę ant kie
komitetą, bus
24 d. rugpjūči
mirkite į laik
tai galėjo prane
Baigdamas
mo ir veiklesni
reikia — per tą
L

Drg. Purvis
Laiškas Redakci
V. L. N30 š.)
nu Redakcijoje susiži
Tautos prie žiu
sięga gandy ir pe
davome tik 23 bi
nelia. Apie aps
persivertimo neb
nino sąlygos bus
Phil'a, Pa. J

Vien. Liet. s
mokėti, jeigu nor
tis, o tik reikalav
Potam jis kr
T. redaktorius pi
mija į kitų laikra
tegalai derėti tam
Iš tų T-nė r
ka, kaip ir nelog
T-nė red-ja
čių žinias, bet ka
ko Alšauska, tai
ir bemokindama
Drg. Purvis
dus, o T. red. jan
T-nė polit

Per Antano
liškienės kalinį
J. Petrūtiū
O. Lukoševičien
Žakas — po 25 c.
Aukos \$3.75

AI
sinomi pra
d. rugpjūčio. P
nėje, kampas E

tik po vieną ypata ant kiekvieno urėdo, į Veikiam. Kom. po 3, į Agit. Kom. po 5 ypatas.

Nominacijų pasekmes kuopų sekretoriai pasiūs liglaikiniam VIII-to rajono sekretoriui drg. J. Kuzmickui (Uktveriui), 1627 Dickson St., Chicago, Ill. Tris daugiausiai balsų gavę ant kiekvieno urėdo, o proporcionališkai į kiekvieną komitetą, bus leidžiami per referendumą, kuris prasidės nuo 24 d. rugpjūčio ir baigsis 24 d. rugsėjo. Taigi ir tai nepamirškite į laiką atlikti, nors rajono sek. ir per laiškus apie tai galėjo pranešti.

Baigdamas šį raštelį, kviečiu draugus prie solidariskumo ir veiklesnio darbo Sąjungos labui. Organizuoties mums reikia — per tą tik ir galėsime atsiekti savo tikslą.

Lig. VIII-to rajono org. A. Ž a g a r a s.

«Atitaiso» klaidą.

Drg. Purvis buvo pasluntęs *Vien. Liet.* sekantį laišką: «Laiškas Redakcijon. Gerbiamieji:—

V.L. N30 š.m. «New Yorko žiniuose» pranešimas apie mudviejų su Račute susižiedavimą yra *neteisingai* paduotas. Pasirodo, kad Tamistos prie žinios apie mudviejų susižiedavimą nugirdote neteisingą gandą ir pagarsinote, kaip žinios papildymą. Nes susižiedavome tik 23 birželio, o ne porą mėnesių atgal, kaip Tamistų pranešta. Apie apsivedimo atidėjimą ant kokio ten jubilėjaus bei persivertimo nebuvo nei kalbos. Apsivedimas įvyks, kada gyve nimo sąlygos bus atsakančios.

Phil'a, Pa. July 29, 11.

Su pagarba A.Purvis».

Vien. Liet. savo «krasos dėžutėj» atsakė jam, kad jis turi užsimokėti, jeigu nori garsintis, nors drg. Purvis visai nemanė garsintis, o tik reikalavo atitaisyti aną pašaipišką klaidą.

Potam jis kreipėsi į *Tovynę* dėl anos klaidos atitaisymo. Bet *T.* redaktorius per laišką jam atsakė, jog «*T-nės* skaitytojai netėmija į kitų laikraščių žinias, ir kad panašios klaidos atitaisymas tegali derėti tam laikraščiui, kuris klaidą yra padaręs».

Iš tų *T-nės* red. pasiaiškinimų matyt, jog ji yra lygiai cyniška, kaip ir nelogiška:

T-nės red-ja sako, kad *T.* skaitytojai netėmija į kitų laikraščių žinias, bet kad kitas laikraštis *Kova* pasakė karčią teisybę apie kn Alšauską, tai *T-nė* puslapius prirašo, betelsindama Alšauską ir bemokindama *Kovą*. Mat, čia jau «tėmija».

Drg. Purvis pasako *T.* red-ja, kad *Vien. Liet.* neatitaiso klaidos, o *T.* red. jam atsako, kad tik *V.L.* pritinka klaidą atitaisyti. *T-nės* «politikė» aiški: «Varnas varnui į akį nekirs».

Red.

Ashley, Pa. Aukos.

Per Antano Zaniškausko vestuves tapo suaukauta \$3.75 politiškiems kaliniams. Aukavo:

J. Petraitis \$1.00; A. Zaniškauskas, J. Jusbonis, P. Bakas ir O. Lukoševičienė— po 50 c.; S. Vidvinskas, P. Aleksonis ir A. Žėkas— po 25 c.

Aukos \$3.75 kaliniams gautos 8 augustos š. m. «Kovos» Adm.

Atyda Des Maines, lo. lietuviams.

Siuomi pranešam, kad LSS. 190 kuopos prakalbos atsibus 27 d. rugpjūčio. Prakalbos prasidės 1 val. po pietų, D.B.S. svetainėje, kampas E. Walnut ir 4-tos gatvės.

Kalbėtojai bus 2, vienas vietinis, o antras yra užkviestas iš kito miesto garsus kalbėtojas. Įžanga dykai. Todėl užkvičiame visus vyrus ir moteris atsilankyti kuoskaitlingiausiai.

Sek. D.J. Kasparka.

Atydai LSS. 1-mai kuopai Philadelphia, Pa.

Susirinkimas 1-mos kuopos atsibus 29 d. rugpjūčio, N. 1007 Vine St. Yra daug svarbių reikalų apsvartymui, prie to ir LSS. Centro viršininkų nominacijos. Neužmirškite atsilankyti ir užsimokėti mėnesines duokles.

Sek. J. Lelionis.

So. Omaha, Neb.

23 d. liepos pas Joną Bulovą, per jo sunaus krikštynas suaukauta \$2.25 kankiniams. Aukavo:

P. Jokubka \$1.00; A. Ukelis, J. Bulovas, G. Bulovienė, A. Kairys ir A. Kairienė— po 25 c.

A. Ukelis.

Aukos \$2.25 kankiniams gautos.

«Kovos» Adm.

Atydai 67-tos kuopos draugams.

Susirinkimas LSS. 67 kuopos atsibus 27 rugpjūčio (August), prasidės 10 val. syte, po num. 49 Wexford St., Brighton, Mass.

Todėl visi prigalintieji prie minėtos kuopos, malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą, nes yra gana daug svarbių reikalų.

Sek. J. Kugis.

:: Mokykis būt barberiu ::

Galima išmokti per 4 ar 6 nedėlias. Kąstoju tik \$30. Mes duodame nočynas. Tas amatas geras visam sviete. Būsi savo bosu. Aple daugiau rašyk arba atėlk
Nosokofs' Barber School
1405 Penn Ave.,
Pittsburg, Pa. Dept. K

Keletove Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506 A.
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Look Out! You'd better take care of Yourself

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERI

Galvos skaudėjimas, gerklės sope, skaudėjimai krūtinėje, sonuose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai neineis į sunkų padėjimą jeigu vartosi
sulyg to, kaip yra nurodyta ant pakečių; 25c. ir 50c. už bonką. Sergėkis pamėgdžiojimų ir klastavimų, žiūrėk tik kad butų Inkaras ir mūsų vardas.
F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Piliės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodėlio socialistiškas rėželis su globu, broliška sveikinančios dvi rankos arba su švyturiu ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c. Socialistiški ženkliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, pnauksuoti—25c; daugiau imantiems nuleidžiamas nuošimtis. Reikalaudami sluskit pinigų kraštos ženkliais arba Money Orderiu.
«Kovos» Administracija.

«KOVOS» Agentai.

- J. ČIČINSKAS, 437 N. 9th st., Philadelphia, Pa.
- J. STASIULEVIČIUS, 108 N. Wyoming st., Hazleton, Pa.
- A. KUBILIUS, 3423 T st., So. Omaha, Neb.
- M. ŠLIAKYS, Box 581, Forest City, Pa.
- A. ŽILINSKAS, Box 923, Wallingford, Conn.
- J. P. ČEPULIS, 1070 Wyoming av., Pittston, Pa.
- J. MATJOŠAITIS, 120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- MATT SENKUS, 46 Knox St., Lewiston, Me.
- J. PETRIKIS, 1514 Ross Ave., Scranton, Pa.
- A. A. REKLAITIS, 234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS, 342 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS, Mass. Gen. Hospital, O.P.D. Boston, Mass.
- F. STASIUKELIS, Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS, 1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
- A. KALASKY, Box 1306, Renton, Wash.
- A. KAZEKEVIČIUS, P.O. BOX 80, Edwards Ind.
- M. K. ŽVINGILAS, R.F.D. Simebur Conn
- P. GLAVECKAS, 635 W. Lombard St., Baltimore,
- J. KALAKAUSKAS, 55 1/2 Green St., Worcester, Mass.
- J. J. VAITKEVIČIUS, 48 Walnut St., New Haven, Conn
- J. BINDOKAITIS, Henry St. Rochester N Y

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatinė be persidimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

8 1/2 d. Rotterdamą	11 1/2 d. Liepojų
III Klesė \$29 00	III kl. \$30.00
II Klesė 45,00	II klesė 47 00
I Klesė 52 00	I klesė 62 00

Reikalaujant smulkesnių žinių kreipkitės pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį agentą.

A. E. Johnson & Co. Gen. Pass. Agent 27 Broadway New York.

Knygėlė ūkėsystės popieroms

Arba kaip tapti Suv. Valst. piliečiu. Pats vardas jau atsako už ją, todėl daug nereikia aiškinti. Prekė tik 25c. Reikalaujantiems daugiau, nuleidžiama nuošimtis. Atsišaukite į «Kovos» Administraciją.

MOTERYS!

Čėdykit Pinigus, Laiką ir Sveikatą Nesikaršciuot su vasaros karščiuot su vasarą, neparankiu prosu Nusipirkit naują gadynės prosą, jis gamina šilumą savyje vienodai.

Geriausie draupanai į pusę laiko pigiau, galėjau, parankiau ir dešimt kartų pigiau negu pagal senovišką būdą; beto sučėdytė savo brangią sveikatą, pajiegti ir nervus. Prosinimas bus jums smagumu vietoj kankynė. Prosas šildomas viduryje su gasolinu ar alkoholiu. Geresnis ir pigesnis negu gasu ar elektra šildomas. Nereikia laukti kol prosas įkais, nereikia begti nuo pečiaus prie stalo ir atgal, nesudeginsi drapanų. Prosas šildo vienodai visą laiką. Šilumą galima reguliuoti kaip norima. Už vieną centą šildo per penkis valandas. Nepavojingas, svarus, be atsidaivimo. Galima vartoti kur tik norima: viduj, lauke po medžiais, ant porčiaus ar kelionėje. Visuomet gatavas. Pilnai gvarantuotas Pigus. Užsimoką j tris mėnesius. Kaina tikiai \$4.00. THE J. ILGAUDAS NOVELTY CO. 1613 S. Halsted St., Dept. K, Chicago.

BUK VYRAS

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriskuma, isigydti nuo uznudijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus kentat ir kaip galet galutinaj isigydti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus teure žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydavė ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekoku piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponn, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:

Godotinas Tamista: Pagal Tamistal prižadėjmu, aš noriečiau jog Tamista prisistumei: pagal Tamistal dykai vėna djesu knyga del vyru.

Vardas..... Adresas:..... Steitas.....

Geradejyste Visiems ŽMONĖMS!

Nuo senie uždėtas Philadelphijos Medikal Klinikas išgydymui visokioms geradėjingų žmonių ligoms sergančioms.

Gausybės žmonių, per daktarus kurie yra Klinike, apturėjo sveikatai išgydytė: Philadelphijos žmones narepalaikauja papulsi kur nors į apgyviti, nes Philadelphijos M. Klinikas visiems pagelbsti kurie čion tik kreipėsi.

Philadelphijos žmones yra laimingi, turėdami savo miestę tokį garsu geradėjinga Kliniką, kuris įsiekmingai, teisingai, greit ir gerai, kad apsimą, tai kiekvieną sergantį išgydo; todėl, kad čion:

Tik parinkti geriausi daktarai specialistai darbuojasi. PASARGA: Teisingumas, gerumas užtikrinta visiems; nes šitas Philadelphijos Medical Klinikas, yra paties Pensylvanijos Gubernatoriaus užtvirtytas-legalizuotas.

IDANT IR LIETUVIAI ŽINOTŲ,

kur atrasti tikra pagelba sveikatai, kaip Philadelphijos, Pa., teip iš kitu miestu, tad nutarta pranešti per laikraštį, kad pributu ar atsišauktu, o visi kurie trokšta apturės sveikatą ir visokias rodas lietuviškoj kalboj ir, bus išgydyti nuo: skaudėjimo kaulu, sąnariu, stremu, krutinės, pečiu, ranku ir koju. Nesveikatos viduriu ir inkstu, žarnu, ligu. Nusilpnėjimo, sunkaus kvėpavimo, nervu, slaptu užsikrečiamu ir nuo išdykimo ligu. Blogus sapnus, kosulio, širdies ir galvos ligu. Teip-pat moterų, skausmingas menesines, gumbos ir visas kitas ligas, kurios tik atsiranda varginui žmoniui. Gydome kaip šviežes teip ir užsenejusias ligas. Tu ar tavo pažystimas, nepaisek kad tau niekas nepagelbėjo, neatideliok, bet pribuk ar atsišauk, busi išgydytas, jai dar galutinai mirties neapimtas. Kam mokėti apgyvitiems daug kartu po dešimtis doleriu už kvarbuotą vandenį; kad Philadelphijos Medikal Klinike suteiks teisingas grynas gyduoles naujausio sutaisymo už mažą atnagrydyjimą, išgydys.

KAM SIRGTI, kad gali buti išgidytas.

Atsišauk ant šio adreso visada:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC, 1117 WALNUT ST., tarp 11 tos ir 12 tos Gatv. PHILADELPHIA, PA.

Geresnio daktaro ir geresnių liekarstu, kaip Philadelphijos Medikal Klinikoj, nerasite niekur. VALANDOS OFISO: Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėliom ir šventom dienom nuo 10:30 iki 3 po piet. Ir vakarais: Utarninkais ir Pėtnyčiomis, nuo 6 iki 8-tos valandos.

SPECIALIŠKAS GYDYTOJAS Dr. B. Ulanski M.D.

Seniai baigęs daktarišką mokslą MEDICO-CHIRURGIŠKOJ KOLEGIJOJ, Philadelphia, Pa ir Baltimorės Medikaliskoj Kolegijoj, Baltimore, Md., kur vietinė ir valetijos valdžia užregistravo. Dabar jis atidarė naują ofisą po numeru: 418 So. Broad st., Philadelphia, Pa. Klekvieną išgydysiu: nuo reumatizmo, skandėjimo kaulų, nugarkaulio, šonų; visokių kraujo ligų, užkietėjimo vidurių, negalėjimo vaikyt, išbėrimų ant kūno; ntežų, visokių dedervintų, silkinimo plaukų, skaudėjimo galvos, širdies ligų, inketų, plaučių, kepenų, nerviškių ligų, nemiegojimo, neuralgijos, greito nuileimo, sunkio kvėpavimo, persišaldymo, visokių slogų ir ktokių natkinančių sveikatai ligų. Taipgi išgydysiu visokias moterų ligas

Prilima ligonius: ryte iki 11 val.; nuo 1 iki 3 val. po pietų; vakare nuo 6 iki 8 val. Dykai prilima ligonius Dr. B Ulanskis tik biednus kiekvieną pėtnyčią nuo 2 val. po pietų iki 9 val. vakare, savo ofise: 418 S. Broad st. Philadelphia, Pa. Geriausiai gydo visokias vyrų ir moterų ligas ir prie to yra geras specialistas. Gydo su pagelga naujausiatraščių instrumentų ir elektriškių prietaisų. Kas ypatis kal negi pribūti, lai rašot laišką adresu: Dr. B. Ulanski, 418 So. Broad st., Philadelphia, Pa. Arba lai telefonuoja: Bell, Spruce 43-55. Greitai gausite daktarišką pagelbą ir busite laimingi.

THE LITHUANIAN WORKER "KOVA" Published every Friday by the LITHUANIAN SOCIALIST DEARATION OF AMERICA (Incorporated April 28, 1908) "KOVA" 1315 E. Moyamensing Avenue PHILADELPHIA, PA.

Nr. 35. J.B.S. Ar nesir A.Purvis Labor D V.Jakubys Šalin su P.Kovas Iš kur i L.P. & M.B. Socij APŽVALGA AMERIKA UŽSIENIS DARBININKŲ GYV. IS DRAUGIJŲ GY KORESPONDENCI MOTERŲ SKYRIU Kas n SAJUNGOS REIK

Advertisement for 'KOVA' magazine featuring an illustration of a woman and text: 'Draugai! Skaitykite ir platykite "KOVA"'. Below it: '«KOVA» Tam atsir Tos kortos par kortas. Toki Panašiai I rytit Toks de Draugai! Prenumeratos "KO'.